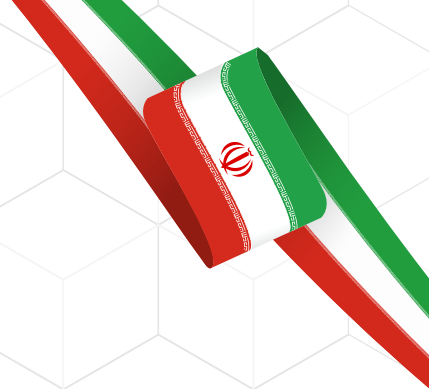

مؤسسه مطالعات پژوهش های بازرگانی

شناسایی طرح های اولویت دار صنعتی، معدنی و تجاری

مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین

استان خراسان جنوبی

دی ماه ۱۴۰۱

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

فهرست مطالب

۹	۱. معرفی استان خراسان جنوبی
۱۳	۱. شهرستان بشرویه
۱۳	۱-۱. ساختار موجود
۱۳	۱-۱-۱. ساختار فعالیت های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۱۴	۱-۱-۲. عمده محصولات شهرستان بشرویه
۱۵	۱-۱-۳. زیرساخت های صنعتی و معدنی شهرستان بشرویه
۱۵	۱-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان بشرویه
۱۵	۱-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۱۵	۱-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بشرویه
۱۶	۱-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۱۶	۱-۲-۳. طرح های اولویت دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان بشرویه
۱۸	۲. شهرستان بیرجند
۱۸	۲-۱. ساختار موجود
۱۸	۲-۱-۱. ساختار فعالیت های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۲۰	۲-۱-۲. عمده محصولات شهرستان بیرجند
۲۰	۲-۱-۳. زیرساخت های صنعتی و معدنی شهرستان بیرجند

۲۰	۲-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان بیرجند
۲۱	۲-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۲۱	۲-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بیرجند
۲۱	۲-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۲۲	۲-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان بیرجند
۲۳	۳. شهرستان خوسف
۲۳	۳-۱. ساختار موجود
۲۳	۳-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۲۴	۳-۱-۲. عمده محصولات شهرستان خوسف
۲۵	۳-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان خوسف
۲۵	۳-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان خوسف
۲۵	۳-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۲۶	۳-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان خوسف
۲۶	۳-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۲۷	۳-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان خوسف
۲۷	۴. شهرستان درمیان
۲۸	۴-۱. ساختار موجود
۲۸	۴-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۲۸	۴-۱-۲. عمده محصولات شهرستان درمیان
۲۹	۴-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان درمیان
۲۹	۴-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان درمیان
۲۹	۴-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۳۰	۴-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان درمیان
۳۰	۴-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

۳۰	۳-۲-۴. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان درمیان
۳۱	۵. شهرستان زیرکوه
۳۱	۵-۱. ساختار موجود
۳۱	۵-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۳۲	۵-۱-۲. عمده محصولات شهرستان زیرکوه
۳۲	۵-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان زیرکوه
۳۳	۵-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان زیرکوه
۳۳	۵-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۳۳	۵-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان زیرکوه
۳۴	۵-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۳۴	۵-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه
۳۵	۶. شهرستان سرایان
۳۵	۶-۱. ساختار موجود
۳۵	۶-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۳۶	۶-۱-۲. عمده محصولات شهرستان سرایان
۳۶	۶-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان سرایان
۳۶	۶-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان سرایان
۳۷	۶-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۳۷	۶-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان سرایان
۳۷	۶-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۳۸	۶-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان سرایان
۳۹	۷. شهرستان سربیشه
۳۹	۷-۱. ساختار موجود
۳۹	۷-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۴۰	۷-۱-۲. عمده محصولات شهرستان سربیشه
۴۱	۷-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان سربیشه

۴۱	۷-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان سربیشه
۴۲	۷-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۴۲	۷-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان سربیشه
۴۲	۷-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۴۳	۷-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان سربیشه
۴۴	۸. شهرستان طبس
۴۴	۸-۱. ساختار موجود
۴۴	۸-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۴۶	۸-۱-۲. عمده محصولات شهرستان طبس
۴۶	۸-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان طبس
۴۶	۸-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان طبس
۴۷	۸-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۴۷	۸-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان طبس
۴۸	۸-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۴۸	۸-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان طبس
۵۱	۹. شهرستان فردوس
۵۱	۹-۱. ساختار موجود
۵۱	۹-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۵۲	۹-۱-۲. عمده محصولات شهرستان فردوس
۵۳	۹-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان فردوس
۵۳	۹-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان فردوس
۵۳	۹-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۵۳	۹-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان فردوس
۵۴	۹-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۵۴	۹-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان فردوس
۵۵	۱۰. شهرستان قائنات
۵۶	۱۰-۱. ساختار موجود

۵۶	۱۰-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۵۷	۱۰-۱-۲. عمده محصولات شهرستان قائنات
۵۷	۱۰-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان قائنات
۵۷	۱۰-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان قائنات
۵۸	۱۰-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۵۸	۱۰-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان قائنات
۵۸	۱۰-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۵۹	۱۰-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان قائنات
۶۰	۱۱. شهرستان نهبندان
۶۰	۱۱-۱. ساختار موجود
۶۰	۱۱-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان
۶۱	۱۱-۱-۲. عمده محصولات شهرستان نهبندان
۶۱	۱۱-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان نهبندان
۶۲	۱۱-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان نهبندان
۶۲	۱۱-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان
۶۲	۱۱-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان نهبندان
۶۳	۱۱-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴
۶۳	۱۱-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان نهبندان
۶۵	۱۲. ساختار تکنولوژی واحدهای فعال صنعتی در استان
۶۶	۱۳. جمع‌بندی
۶۶	۱۳-۱. بررسی وضعیت موجود در استان
۶۶	۱۳-۲. مزیت‌های استان خراسان جنوبی با ملاحظات آمایش سرزمین
۶۹	۱۳-۳. سطح فن‌آوری صنایع استان خراسان جنوبی
۷۰	۱۳-۴. منطقه‌بندی و اعطای مشوق‌های سرمایه‌گذاری
۷۱	۱۳-۵. طرح‌های اولویت‌دار استان

۱. معرفی استان خراسان جنوبی

استان خراسان جنوبی با ۱۵۰۸۰۰ کیلومتر مربع مساحت، ۹/۳ درصد مساحت کشور و با برخورداری از ۷۶۸۸۹۸ نفر ۰/۹۷ درصد از جمعیت کشور را به خود اختصاص داده است. موقعیت مکانی این استان شرایط قابل توجهی را از لحاظ همجواری با کشور افغانستان فراهم ساخته است. استان خراسان جنوبی در خلق ارزش افزوده صنعتی و معدنی کشور به ترتیب سهمی معادل ۰/۳۵ و ۰/۲ درصد را به خود اختصاص داده است. همچنین سهم این استان در تولید ناخالص داخلی کشور با نفت در حدود ۰/۵۵ درصد است که از این حیث در رتبه ۳۱ بین استان های کشور قرار دارد که باتوجه به استعداد این استان در معادن، تولیدات کشاورزی با ارزش نظیر زعفران و تولیداتی نظیر سیمان، لاستیک خودرو و کاشی و سرامیک می تواند در اقتصاد کشور نقش آفرینی نماید.

جدول ۱-۱- مشخصات استان خراسان جنوبی

۱۵۱,۱۹۳	مساحت استان (کیلومترمربع)
۳/۹	مساحت استان نسبت به کل کشور (درصد)
۸۲۶۷۳۳	جمعیت استان (نفر)
۱	جمعیت استان نسبت به کل کشور (درصد)
از شمال: خراسان رضوی، سمنان	موقعیت مکانی
از شرق: کشورهای افغانستان	
از غرب: یزد، اصفهان	
از جنوب: کرمان و سیستان و بلوچستان	
۱۲۰۰	فاصله بیرجند تا تهران (کیلومتر)
فارسی (لهجه های رایج: لهجه بیرجندی، لهجه قاینی، لهجه نهبندان، لهجه سراپانی)	گویش محلی
شهر: ۲۸	تقسیمات استانی
شهرستان: ۱۱	
بخش: ۲۵	
دهستان: ۶۱	
دارد	فرودگاه، راه آهن، سد، نیروگاه
ندارد	بندرو پالایشگاه

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

در جدول (۱-۲) شاخص‌های کلان استان خراسان جنوبی نشان داده شده است.

جدول ۱-۲. شاخص‌های کلان استان

مقدار	شاخص‌های کلان
۱۰۳۶۹۹۴	ارزش افزوده صنعت استان سال ۱۳۹۹ (میلیارد ریال)
۹۱۸۸۲۷/۱	ارزش افزوده صنعت کشور سال ۱۳۹۹ (میلیارد ریال)
۱۹۳۲	ارزش افزوده معدن استان سال ۱۳۹۹ (میلیارد ریال)
۱۰۶۲۴۱۳	ارزش افزوده معدن کشور سال ۱۳۹۹ (میلیارد ریال)
۰/۴	سهم استان از ارزش افزوده صنعت کشور سال ۱۳۹۹ (درصد)
۰/۲	سهم استان از ارزش افزوده معدن کشور سال ۱۳۹۸ (درصد)
۴۳	صادرات استان سال ۱۳۹۹ (میلیون دلار)
۳۴۹۹۸	صادرات کشور سال ۱۳۹۹ (میلیون دلار)
۰/۱	سهم استان از صادرات کشور سال ۱۳۹۹ (درصد)
۲/۶	سهم از اشتغال صنعت، معدن و تجارت (سال ۱۳۹۸)
۰/۵	سهم از ارزش افزوده صنعت، معدن و تجارت (سال ۱۳۹۸)

ماخذ: گزارش عملکرد سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، سال ۱۳۹۸
مرکز آمار ایران
آمار صادرات سازمان توسعه تجارت

در جدول (۱-۳) وضعیت طرح‌های در دست اجرای صنعتی و معدنی استان اصفهان آرایه شده است.

جدول ۱-۳. وضعیت طرح‌های در دست اجرای صنعتی و معدنی استان خراسان جنوبی

پیشرفت فیزیکی (درصد)	تعداد طرح‌ها	اشتغال (نفر)	حجم سرمایه گذاری (میلیارد ریال)
۰ تا ۲۰	۶۶۵	۱۵۸۰۸	۱۳۸۷۷۴
۲۰٫۱ تا ۴۰	۲۷	۱۴۷۶	۵۲۱۶
۴۰٫۱ تا ۶۰	۲۴	۴۶۱	۱۲۸۵
۶۰٫۱ تا ۸۰	۱۰۴	۳۲۸۴	۱۲۰۸۲
۸۰٫۱ تا ۱۰۰	۹	۲۳۷	۲۹۲
جمع کل	۸۲۹	۲۱۲۶۶	۱۵۷۶۴۹

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

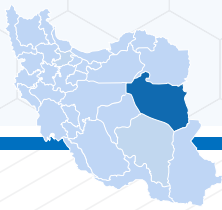
مطابق با جدول فوق تعداد طرح‌های این استان ۸۲۹ طرح است که اشتغالی معادل با ۲۱۲۶۶ نفر و با سرمایه مورد نیاز ۱۵۷۶۴۹ میلیارد ایجاد خواهد کرد.

جدول ۱-۴. وضعیت طرح‌های در دست اجرای صنعتی و معدنی در شهرستان‌های استان خراسان جنوبی

نام شهرستان	۲۰-۰	۴۰-۲۰	۶۰-۴۰	۸۰-۶۰	۱۰۰-۸۰	مجموع (تعداد)	سهم (درصد)
بشرویه	۳۴	۱	۰	۴	۰	۳۹	۵
بیرجند	۱۷۱	۶	۸	۳۴	۲	۲۲۱	۲۷
خوسف	۳۸	۱	۱	۶	۰	۴۶	۶
درمیان	۲۵	۰	۲	۰	۰	۲۷	۳
زیرکوه	۱۱	۱	۰	۲	۰	۱۴	۲
سرایان	۵۴	۰	۲	۱۱	۰	۶۷	۷
سربیشه	۷۰	۶	۳	۵	۰	۸۴	۱۰
طبس	۱۲۳	۳	۳	۱۹	۱	۱۴۹	۱۸
فردوس	۴۱	۵	۳	۵	۲	۵۶	۷
قائنات	۶۵	۲	۰	۹	۱	۷۷	۹
نهبندان	۳۵	۲	۲	۱۱	۱	۵۱	۶
جمع کل	۶۶۷	۲۷	۲۴	۱۰۶	۷	۸۳۱	۱۰۰

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

«برنامه اولویت‌گذاری تعریف و تکمیل طرح‌های صنعتی، معدنی و تجاری استان اصفهان» بر اساس اسناد ملی و استانی آمایش سرزمین (مصوبه شماره ۷۱۵۰۳۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۷ شورای عالی آمایش) و جمع‌بندی نظرات خبرگان و ذی‌نفعان بخش خصوصی و دولتی در نشست‌های کارشناسی استان با هدف تحقق اهداف اشتغال‌زایی و توسعه صنعتی، معدنی و تجاری استان-شهرستان تدوین شده است. در ادامه در هر شهرستان دو بخش مربوط به وضعیت و ساختار موجود و ساختار مطلوب با توجه به اطلاعات موجود بررسی شده است. در بخش ساختار موجود، ساختار اقتصادی و اجتماعی شهرستان، وضعیت واحدهای صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان، عمده محصولات صنعتی، معدنی و کشاورزی شهرستان و همچنین وضعیت جمعیت و اشتغال موجود مورد بررسی قرار گرفته است. انسان، فضا و فعالیت، ۳ عنصر کلیدی در مبحث آمایش سرزمین است. در واقع هدف از تخصیص فضا به فعالیت، افزایش رشد و توسعه اقتصادی و رفاه جامعه است. از آنجاییکه صنعت، معدن و تجارت به عنوان بخشی از فعالیت‌های کلیدی مولد و محرک رشد اقتصادی به شمار می‌رود، شناخت وضعیت و ساختار صنعت، معدن و تجارت استان-شهرستان و چگونگی تخصیص فعلی فضا

به این فعالیت‌ها از اهداف بخش ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بوده است. در بخش ساختار جمعیت، نیروی کار به عنوان یکی از عوامل کلیدی تولید که کیفیت و کمیت آن نقش مهمی در تولید ایفا میکند، مورد بررسی قرار گرفته است. بر این اساس برای بررسی کمیت نیروی کار از منظر شاخص‌هایی نظیر نرخ مشارکت و بیکاری و همچنین روند تغییرات آن در سطح شهرستان-استان استفاده شده است. بدیهی است برای بررسی عمیق‌تر در فاز دوم طرح نیاز است کیفیت نیروی کار و همچنین تغییرات شاخص‌های کمی و کیفی نیروی انسانی، ریشه‌یابی شود. آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان‌ها مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده که مبنای تحلیل بوده است.

در بخش ساختار مطلوب هر شهرستان نیز ابتدا با بررسی اسناد ملی و استانی مصوب آمایش سرزمین و همچنین نظرسنجی از خبرگان و ذی‌نفعان بخش‌های خصوصی و دولتی استانی، نقشه مطلوب توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان به شرح ذیل تبیین شده است. در ادامه نیز با هدف نیل به توسعه متوازن مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین در سراسر کشور، با هدف نرخ بیکاری ۶٫۵ و نرخ مشارکت ۴۲ درصد جمعیت شهرستان، تعداد شغل مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت، پیش‌بینی و هدفگذاری شده است. در نهایت با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان طبقه‌بندی شده است.

۱. شهرستان بشرویه

شهرستان بشرویه به مرکزیت شهر بشرویه، از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی می‌باشد. این شهرستان تا آبان ۱۳۸۷، یکی از بخش‌های شهرستان فردوس بود که در این سال به شهرستان ارتقاء پیدا کرد. جمعیت این شهرستان بر اساس آمار سرشماری سال ۱۳۹۵، ۲۶۰۶۴ نفر می‌باشد. آب و هوای منطقه خشک و کویری است. براساس اعلام آمار دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، جمعیت بشرویه در سال ۲۸۰۹۴ نفر تعیین شده است.

۱-۱. ساختار موجود

۱-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

انسان، فضا و فعالیت، ۳ عنصر کلیدی در مبحث آمایش سرزمین است. در واقع هدف از تخصیص فضا به فعالیت، افزایش رشد و توسعه اقتصادی و رفاه جامعه است. از آنجاییکه صنعت، معدن و تجارت به عنوان بخشی از فعالیت‌های کلیدی مولد و محرک رشد اقتصادی به شمار می‌رود، شناخت وضعیت و ساختار صنعت، معدن و تجارت استان-شهرستان و چگونگی تخصیص فعلی فضا به این فعالیت‌ها از اهداف نگارش این بخش است. سهم اشتغال بخش صنعت حدود ۴ درصد و بخش اصناف در حدود ۹۶ درصد است. جدول (۵-۱) و جدول (۶-۱).

جدول ۵-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان بشرویه

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۱۴	۳	۴۵	۱۳	۱۸
۳۷	۱	۷	۴	۳
۱۷	۲	۲۵	۹	۱۰
۲۴	۲	۱۹	۹	۷
۲۶	۱۳	۱۲۱	۵۷	۴۷
۲۵	۱	۶	۴	۲
۱۵	۱	۳۴	۴	۱۳
مجموع	۲۳	۲۵۷	۱۰۰	۱۰۰

ماخذ: آمار سامانه بهین‌یاب

جدول ۶-۱: ساختار بخش اصناف شهرستان بشرویه

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۲۵۸	۶۴۵	۸۶/۱۹	۸۶/۱۹
خدمات فنی	۲۹۰	۷۲۵	۳۲/۲۲	۳۲/۲۲
توزیعی	۶۲۷	۱۵۶۸	۲۷/۴۸	۲۶/۴۸
خدماتی	۱۲۴	۳۱۰	۵۵/۹	۵۴/۹
جمع کل	۱۲۹۹	۳۲۴۸	۱۰۰	۱۰۰

۱-۲-۱. عمده محصولات شهرستان بشرویه

عمده محصولات صنعتی: کالاهای بتونی-سیمانی و گچی، تولید کالاهای نساجی تکمیل شده بااستثنای پوشاک، محصولات کانی غیرفلزی، موادشیمیایی، انواع محصولات پلاستیکی، بازیافت ضایعات و خرده‌های غیرفلزی، صابون و پاک‌کننده‌ها دترژانها فراورده‌های تمیزکننده و پرداخت، محصولات سفالی و سرامیکی ساختمانی غیرنسوز، برش و شکل دادن و پرداخت سنگ و تولیدانواع روغنهای نباتی و حیوانی

عمده محصولات معدنی: استخراج سنگ - شن و ماسه و خاک رس، استخراج کانیه‌های شیمیایی وکود، سرب و روی

محصولات کشاورزی: دامپروری، محصولات زراعی شامل جو، گندم، پنبه، جالیز، علوفه، زعفران و محصولات باغی پسته، انار، انگور، گردو

۳-۱-۱. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان بشرویه

جدول ۷-۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

۱	تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی
۶۰	وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)
۷ (پایان سال ۱۳۹۹)	تعداد واحدهای بهره‌برداری شده در ناحیه صنعتی

۴-۱-۱. ساختار جمعیت شهرستان بشرویه

همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ برای اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۸-۱) برآورد شده است.

جدول ۸-۱: جمعیت شهرستان بشرویه

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۲۶۰۴۶	۲۷۸۶۰	٪۷
تعداد افراد شاغل (نفر)	۶۹۱۱	۷۶۶۰	٪۱۱
جمعیت بیکار (نفر)	۸۷۳	۵۰۸	٪۲۸-
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	٪۱۰-
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	٪۴۵-

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۸-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان بشرویه ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۱۱ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهبود شرایط اشتغال شهرستان است.

۲-۱-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۱-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بشرویه

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان بشرویه در جدول (۹-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۹-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بشرویه

صنعت	معدن	بازرگانی و خدمات
صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، فراوری و بسته بندی زرشک، عناب و زعفران، عرقیات، اسانس و عصاره گیاهی، تولید منسوجات، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، بازیافت	سرب و روی، منگنز، شن و ماسه دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، سولفات سدیم (حاصل از فراوری ماده معدنی)	-

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۱-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

با هدف نیل به توسعه متوازن مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین در سراسر کشور، با هدف نرخ بیکاری ۶٫۵ و نرخ مشارکت ۴۲ درصد جمعیت شهرستان و تعداد شغل مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت به شرح جدول (۱۰-۱)، پیش بینی و هدفگذاری شده است. بررسی های انجام شده نشان می دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۵۴۵ نفر (۵٫۸ درصد) آن مربوط به شهرستان بشرویه است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۶۰۷ نفر تخمین زده شده است.

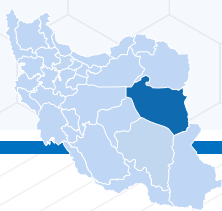
جدول ۱۰-۱: پیش بینی جمعیت و هم‌دگذاری اشتغال شهرستان بشرویه

پیش بینی شغل	۱۴۰۰			۱۳۹۵					
	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۱۴۰۴-۹۹)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)
سهم بخش صنعت معدن و تجارت	۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰
	۲۵۹	۵۴۵	۷۶/۷	۵۲/۰	۲۸/۸	۲۷/۲۸	۶۹۱۱	۸۷۳	۱۸۹۵۲
									۲۶۰۶۴

ماخذ: گزارش روش‌شناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۱-۲-۳. طرح های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان بشرویه

طبقه بندی طرح های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان بشرویه با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۱۱-۱)، است. مهمترین طرح های اولویت دار مربوط به این شهرستان مربوط به ساخت مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) و تولید محصولات کانی غیر فلزی (۲۶) است. با توجه به اولویت های تعیین شده سایر طرح های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می توانند در اولویت طرح های شهرستان بشرویه قرار گیرند.

جدول ۱۱-۱: طرح‌های اولویت دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان بشرویه

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
زرمس کانسار کیمیا/ کنسانتره سرب و روی	۱۰۰	-	۲۷	ایجاد
سید عبدالرضا طاهری زنجانی	۷۰	۰	۱۵	نیمه تمام صفر
بیژن زاهد انارکی	۳۴	۷۶	۲۴	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد آمایشی
احمدی	۱۳	۲	۲۴	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
درب و پنجره صفارزاده	۱۲	۰	۲۵	نیمه تمام صفر
تعاونی تندیس فروزان بشرویه	۱۱	۲	۲۶	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
شرکت تعاونی معدنی کانسار شرق بشرویه	۱۱	۲۲/۱۳	۲۶	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
آجر سفال سلیمانی	۹	۰	۲۶	نیمه تمام صفر
مهدی حسین زاده ثانی	۹	۱	۲۵	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
مجتبی آفاقی	۸	۰	۱۵	نیمه تمام صفر
بلوکه زنی و قطعات بتنی ارسک	۸	۰	۲۶	نیمه تمام صفر
تولیدی موزائیک زرین بشرویه	۸	۹۵/۶۷	۲۶	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد آمایشی
مجتبی جهانی	۷	۰	۲۴	نیمه تمام صفر
تولید قطعات سیمانی و بلوکه سیمانی	۷	۰	۲۶	نیمه تمام صفر
فیلم پلی بروپیلن معمولی	۷	۲۵/۴	۲۵	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
بلوک سیمانی تقی زادگان	۷	۶	۲۶	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
کارگاه آجر پارلی	۶	۰	۲۶	نیمه تمام صفر
اکبر مورعابدی	۶	۰	۲۶	نیمه تمام صفر
ذغال مشفق	۶	۰	۲۴	نیمه تمام صفر
بخشی زاده	۵	۰	۲۶	نیمه تمام صفر
کوره آهک پزی کریم آبادی	۵	۲	۲۶	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
هادی نظری	۵	۶۲	۲۶	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد آمایشی
تولید فنس سلیمانی	۵	۵۲/۶۲	۲۸	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد غیر آمایشی
برق رسانی مجتمع معادن سرب و روی بشرویه (طرح احیا و فعالسازی معادن).	--	-	-	زیرساختی

۲. شهرستان بیرجند

شهرستان بیرجند از شمال به شهرستان قائنات و از شمال غرب به شهرستان سرايان، از غرب به استان یزد، از جنوب غرب به استان کرمان از جنوب شرق به شهرستان نهبندان، از شرق به شهرستان سربیشه و از شمال شرق به شهرستان درمیان محدود شده است. شهرستان بیرجند با وسعت حدود ۲۰۳۳ کیلومتر مربع معادل ۲۱ درصد بعد از شهرستان نهبندان بیشترین مساحت استان را به خود اختصاص داده است. بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت شهرستان بیرجند ۲۶۱،۳۲۴ نفر که براساس آمار ارائه شده توسط دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۱۳۹۸ جمعیت این شهرستان ۲۸۵،۸۲۱ نفر است.

۲-۱ ساختار موجود

۲-۱-۱ ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

عمده واحدهای صنعتی استان در شهرستان بیرجند مستقر میباشند و تمرکز این واحدها نیز، در شهرک صنعتی شماره ۱ بیرجند، شماره ۲ بیرجند و ناحیه صنعتی خوسف مستقر میباشند. در شهرستان بیرجند، سهم بنگاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری بخش صنعت از اشتغال ۹ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۹۱ درصد است. جدول (۱۲-۱) و جدول (۱۳-۱).

جدول ۱۲-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان بیرجند

کد آیسیک	تعداد واحد	اشتغال مجوز	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۳۳	۵	۱۰۷	۵/۲	۲/۲
۱۴	۲	۱۷	۱	۳/۰
۱۳	۱	۱۲۴	۵/۰	۵/۲
۲۲	۲	۳۶	۱	۷/۰
۳۷	۲	۳۶	۱	۷/۰
۱۸	۱	۳۲	۵/۰	۶/۰
۲۰	۴	۴۹	۱/۲	۱
۲۷	۳	۶۴	۵/۱	۳/۱
۲۱	۸	۱۲۲	۴	۴/۲
۲۹	۲	۱۷	۱	۳/۰
۱۷	۳	۵۲	۲	۱
۲۴	۱۱	۹۴	۷/۵	۲

کد آیسیک	تعداد واحد	اشتغال مجوز	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۴۵	۱۰	۱۲۸	۱/۵	۶/۲
۳۵	۳	۷۲	۵/۱	۵/۱
۷۴	۴	۱۸	۱/۲	۴/۰
۲۶	۵۸	۱۵۷۶	۳۰	۳۲
۷۲	۱	۴	۵/۰	۱/۰
۲۳	۴	۵۵	۱/۲	۲/۱
۳۰	۱	۵	۵/۰	۱/۰
۳۱	۴	۲۷	۱/۲	۵/۰
۳۶	۴	۲۶	۱/۲	۵/۰
۲۵	۲۶	۱۶۷۸	۱۳	۳۴
۱۵	۲۱	۳۶۵	۱۱	۴/۷
۲۸	۱۲	۲۱۶	۲/۶	۴/۴
۳۴	۲	۱۷	۱	۳/۰
مجموع	۱۹۴	۴۹۳۷	۱۰۰	۱۰۰

ماخذ: آمار سامانه بهین یاب

جدول ۱۳-۱: ساختار اصناف شهرستان بیرجند

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۲۹۹۵	۷۴۸۸	۱۳/۱۹	۱۳/۱۹
خدمات فنی	۳۲۳۳	۸۰۸۳	۶۵/۲۰	۶۵/۲۰
توزیعی	۶۷۹۶	۱۶۹۹۰	۴۱/۴۳	۴۰/۴۳
خدماتی	۲۶۳۳	۶۵۸۳	۸۲/۱۶	۸۲/۱۶
جمع کل	۱۵۶۵۷	۳۹۱۴۳	۱۰۰	۱۰۰

۲-۱-۲. عمده محصولات شهرستان بیرجند

عمده محصولات صنعتی: منسوجات، سیمان-اهک-گچ، تولید کائوچو شکلات و انواع نقل و ابنبات، تولید نوشابه‌های غیرالکلی تولید اب معدنی، آهن و فولاد اساسی، بدنه و اجزای بدنه وسایل نقلیه موتوری، ساخت جواهرات و کالاهای وابسته، دستگاه‌ها و وسایل توزیع و کنترل نیروی برق، محصولات لاستیکی، سیم و کابل روکشدار، قطعات و ملحقات وسایل نقلیه موتوری و موتور آنها، محصولات از مواد سرامیکی نسوز، مواد شیمیایی اساسی به جز انواع کود و ترکیبات ازت

عمده محصولات معدنی: استخراج سنگ-شن و ماسه و خاک رس، استخراج کانه های فلزی آهنی، استخراج کانیه‌های شیمیایی و کود، استخراج و آگلومراسیون ذغال سنگ

محصولات کشاورزی: عمده‌ترین محصولات زراعی شهرستان گندم، جو، پنبه، زعفران، زرشک، محصولات جالیزی و نباتات علوفه‌ای و عمده ترین محصولات باغی عناب، پسته، سیب، انار، انگور و سنجید

۲-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان بیرجند

جدول ۱-۱۴: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

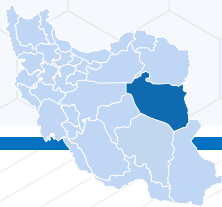
تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی	۳
وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۹۷۸/۴
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۱۷۳ (پایان سال ۱۳۹۹)
گمرک	۱

۲-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان بیرجند

آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۱-۱۵) برآورد شده است.

جدول ۱-۱۵: جمعیت شهرستان بیرجند

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۲۶۱۳۲۴	۲۷۹۳۷۲	۷٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۶۷۷۷۸	۷۶۷۹۰	۱۳٫۳٪
جمعیت بیکار (نفر)	۸۷۲۸	۵۱۰۰	-۴۲٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	-۱۰٪
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	-۴۵٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۱-۱۵) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان بیرجند ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۱۳٫۳ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهبود شرایط اشتغال شهرستان است.

۲-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۲-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بیرجند

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان بیرجند در جدول (۱-۱۶) قابل مشاهده است.

جدول ۱-۱۶: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان بیرجند

خدمات و بازرگانی	معدن	صنعت
فعالیت های بسته بندی، تاسیسات بنا، پردازش داده	کالکوپیریت، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، سنگ آهک دانه بندی شده، شن و ماسه دانه بندی شده	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، تولید منسوجات، تولید پوشاک تولید چوب و محصولات چوبی، تولید کاغذ و محصولات کاغذی، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید فلزات اساسی، تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات، تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر، تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر، تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۲-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

با هدف نیل به توسعه متوازن مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین در سراسر کشور، با هدف نرخ بیکاری ۶٫۵ و نرخ مشارکت ۴۲ درصد جمعیت شهرستان و تعداد شغل مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت به شرح جدول (۱-۱۷)، پیش بینی و هدفگذاری شده است. بررسی های انجام شده نشان می دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۵۴۶۳ نفر آن مربوط به شهرستان بیرجند است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۲۵۹۴ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۱۷-۱: پیش‌بینی جمعیت و هدفگذاری اشتغال شهرستان بیرجند

پیش‌بینی شغل			۱۴۰۰				۱۳۹۵			
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۹۹-۱۴۰۴)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۲,۵۹۴	۵,۴۶۳	۸۱/۷۷	۱۶/۵	۹۸/۸۲	۴۵/۲۸۳	۶۷۷۷۸	۸۷۲۸	۱۸۹۶۴۵	۲۶۱۳۲۴	بیرجند

ماخذ: گزارش روش‌شناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۲-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان بیرجند

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان بیرجند با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۱۸-۱)، است. مهمترین طرح‌های اولویت‌دار مربوط به این شهرستان مربوط به ساخت تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی (۲۵)، تولید محصولات کانی غیر فلزی (۲۶) و تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات (۲۸) است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان بیرجند قرار گیرند.

جدول ۱۸-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان بیرجند

نوع پروژه	مجموع مجوز اشتغال	تعداد طرح	کد آیسیک ۲ رقمی
نیمه تمام ۱ تا ۶۰	۴۳	۳	۱۵
	۶	۱	۲۰
	۳۰۰	۱	۲۱
	۸۲	۲	۲۴
	۴۸۱	۴	۲۵
	۱۶۰	۱۵	۲۶
	۱۶۰	۳	۲۷
	۶۰	۵	۲۸
	۳۲	۲	۲۹

نوع پروژه	مجموع مجوز اشتغال	تعداد طرح	کد آیسیک ۲ رقمی
نیمه تمام بالای ۶۰	۱۱۸	۵	۱۵
	۶	۱	۲۰
	۱۰	۱	۲۱
	۲۰	۱	۲۲
	۷	۱	۲۴
	۲۴۴	۶	۲۵
	۶۳۲	۱۲	۲۶
	۴	۱	۲۷
	۴۲	۴	۲۸
	۶	۱	۳۱
	۲۰	۱	۳۷
	۲۴	۲	۷۴
ایجاد	۱۰۰	۱	۳۷

۳. شهرستان خوسف

شهرستان خوسف یکی از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی است. مرکز این شهرستان شهر خوسف است. شهر خوسف در ۳۶ کیلومتری غرب بیرجند و در حاشیه کویر قرار گرفته خوسف از شمال به شهرستان سرایان از مشرق به بخش مرکزی بیرجند، از جنوب به نهبندان و از مغرب به شهرستان طبس محدود می شود. مرکز شهرستان به طول جغرافیایی ۵۳-۳۸ و عرض جغرافیایی ۳۲-۴۶ و به ارتفاع ۱۲۹۰ متر از سطح دریا می باشد. مجموع جمعیت شهرستان خوسف بر اساس آمارگیری سال ۱۳۹۵، ۲۷۶۰۰ نفر می باشد.

۳-۱. ساختار موجود

۳-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

انسان، فضا و فعالیت، ۳ عنصر کلیدی در مبحث آمایش سرزمین است. در واقع هدف از تخصیص فضا به فعالیت، افزایش رشد و توسعه اقتصادی و رفاه جامعه است. از آنجاییکه صنعت، معدن و تجارت به عنوان بخشی از فعالیت‌های کلیدی مولد و محرک رشد اقتصادی به شمار می‌رود، شناخت وضعیت و ساختار صنعت، معدن و تجارت استان-شهرستان و چگونگی تخصیص فعلی فضا به این فعالیت‌ها از اهداف نگارش این بخش است. سهم بنگاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری بخش صنعت از اشتغال ۳۲ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۶۸ درصد است. جدول (۱۹-۱) و جدول (۲۰-۱).

جدول ۱۹-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان خوسف

کد آیسیک	تعداد واحد	اشتغال مجوز	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۱۴	۳	۲۹	۱۵	۳۹/۴
۱۳	۱	۳۴۶	۵	۳۴/۵۲
۲۶	۱۴	۲۶۱	۷۰	۴۹/۳۹
۲۳	۱	۲۰	۵	۰۳/۳
۱۵	۱	۵	۵	۷۶/۰
جمع کل	۲۰	۶۶۱	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۲۰-۱: ساختار اصناف شهرستان خوسف

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۱۸۵	۴۶۳	۹۲/۳۲	۹۲/۳۲
خدمات فنی	۸۸	۲۲۰	۶۶/۱۵	۶۶/۱۵
توزیعی	۲۳۳	۵۸۳	۴۶/۴۱	۴۶/۴۱
خدماتی	۵۶	۱۴۰	۹۶/۹	۹۶/۹
جمع کل	۵۶۲	۱۴۰۵	۱۰۰	۱۰۰

۲-۱-۳. عمده محصولات شهرستان خوسف

عمده محصولات صنعتی: محصولات غذائی و آشامیدنیها، محصولات کانی غیرفلزی، کک و فراورده های حاصل از نفت،
عمده محصولات معدنی: کنسانتره مس اکسیدی، کلوخه سنگ آهن (آگلومره)، طلا، پلی متال، سنگ گچ دانه بندی شده، سنگ آهک دانه بندی شده، دولومیت دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه دانه بندی شده
محصولات کشاورزی: زرشک، عناب، خاکشیر

۳-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان خوسف

جدول ۱-۲۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

۱	تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی
۴۸	وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)
۱۵ (پایان سال ۱۳۹۹)	تعداد واحدهای بهره‌برداری شده در ناحیه صنعتی

۳-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان خوسف

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان خوسف مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۱-۲۲) برآورد شده است.

جدول ۱-۲۲: جمعیت شهرستان خوسف

رشد (درصد)	۱۳۹۹	۱۳۹۵	ردیف
۵٪	۲۹۵۰۶	۲۷۶۰۰	جمعیت (نفر)
۲۰-٪	۸۱۱۰	۱۰۱۲۴	تعداد افراد شاغل (نفر)
۱۱٫۶-٪	۵۱۰	۵۷۷	جمعیت بیکار (نفر)
۱۰-٪	۴۲	۴۶٫۲	نرخ مشارکت (درصد)
۴۵-٪	۶٫۲	۱۱٫۲	نرخ بیکاری

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۱-۲۲) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان خوسف ۵ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۲۰ درصد کمتر شده است که نشان دهنده نزول شرایط اشتغال شهرستان است.

۳-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

در این بخش با بررسی اسناد ملی و استانی مصوب آمایش سرزمین و همچنین نظرسنجی از خبرگان و ذی‌نفعان بخش‌های خصوصی و دولتی استانی، نقشه مطلوب توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان به شرح ذیل تبیین شده است.

۳-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان خوسف

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان خوسف در جدول (۱-۲۳) قابل مشاهده است.

جدول ۱-۲۳: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان خوسف

صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، صنایع تولید زغال‌کک- پالایشگاه‌های نفت و سوخت‌های هسته‌ای، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید فلزات اساسی، بازیافت	کنسانتره مس اکسیدی، کلوخه سنگ آهن (آگلومره)، طلا، پلی‌متال، سنگ گچ دانه بندی شده، سنگ آهک دانه بندی شده، دولومیت دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه دانه بندی شده	-

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

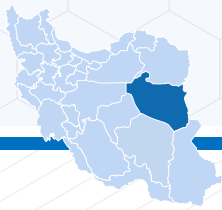
۳-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

با هدف نیل به توسعه متوازن مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین در سراسر کشور، با هدف نرخ بیکاری ۶٫۵ و نرخ مشارکت ۴۲ درصد جمعیت شهرستان و تعداد شغل مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت به شرح جدول (۱-۲۴)، پیش‌بینی و هدفگذاری شده است. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۵۴۶۳ نفر آن مربوط به شهرستان خوسف است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۲۵۹۴ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۱-۲۴: پیش‌بینی جمعیت و هدفگذاری اشتغال شهرستان خوسف

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۱۴۰۴-۹۹)	سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۱۶،۰۷۴	۷،۶۳۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۵۷۷	۲۷۴	۲۲/۸	۵۵/۰	۷۶/۸	۹۴/۲۹	۱۰۱۲۴	۵۷۷	۲۱۴۲۳	۲۷۶۰۰	خوسف

ماخذ: گزارش روش‌شناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۳-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان خوسف

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان خوسف با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۲۵-۱)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالی بیشتری و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان خوسف قرار گیرند.

جدول ۲۵-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان خوسف

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
معادن و صنایع معدنی کارند صدرجهان	۷۴	۸۳/۱۹	۱۳	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
زهره طوفانی نژاد	۱۳	۱	۱۴	
محمدعلی ملکی	۲۸	۱	۲۶	
سیمان شاسکوه	۱۵	۲	۲۶	
احمد فرهمند راد	۷	۲	۲۶	
بهاره دباغی	۱۰	۳	۱۴	
کارگاه تولید آجر	۲۷	۴	۲۶	
تولید یخ	۵	۵/۳۱	۱۵	
چدن کویر خاوران	۷۵	۵/۶۰	۲۳	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد آمایشی
کیان آرک رادمان	۷	۵/۶۰	۳۷	
تولید قیر و کیوم و ایزوگام	۱۵	۵۷/۶۰	۲۳	
گشتاور خودرو	۳۲	۶۱	۳۷	
شرکت صنایع شیمیایی روان سوخت نوین	۷	۶۵/۶۱	۲۳	
تولید قطعات سیمانی	۵	۵/۷۲	۲۶	

۴. شهرستان درمیان

شهرستان درمیان به مرکزیت شهر اسدیه با وسعت معادل ۵۷۹۷ کیلومتر مربع ۶/۰۸ درصد مساحت کل استان را در بر گرفته است. درمیان از شمال به شهرستان قائنات جنوب به شهرستان سریشه غرب به شهرستان بیرجند و شرق آن با مرزی به طول ۷۰ کیلومتر به استان شیندند افغانستان متصل است. آب و هوای منطقه بطور کلی از نوع گرم و خشک است. شهرستان دارای نواحی کوهستانی با آب و هوای سرد و ناحیه جلگه ای با آب و هوای نیمه صحرایی می باشد. هر چه از غرب به شرق می رویم به درجه حرارت افزوده می شود.

۴-۱. ساختار موجود

۴-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سه‌م بنگاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری بخش صنعت از اشتغال ۱۱ درصد و سه‌م اصناف از اشتغال ۸۹ درصد است. جدول (۱-۲۵) و جدول (۱-۲۶).

جدول ۱-۲۵: ساختار بخش صنعت شهرستان درمیان

کد آیسیک	تعداد طرح	اشتغال مجوز	سه‌م از تعداد واحد (درصد)	سه‌م از تعداد اشتغال (درصد)
۱۴	۱	۹	۱۱/۱۱	۶۷/۱
۲۶	۷	۱۷۵	۷۸/۷۷	۵۳/۳۲
۱۵	۱	۳۵۴	۱۱/۱۱	۸۰/۶۵
مجموع	۹	۵۳۸	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۱-۲۶: ساختار اصناف شهرستان درمیان

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سه‌م از تعداد (درصد)	سه‌م از اشتغال (درصد)
تولیدی	۳۶۱	۹۰۳	۹۲/۲۰	۹۲/۲۰
خدمات فنی	۳۳۰	۸۲۵	۱۲/۱۹	۱۲/۱۹
توزیعی	۸۹۲	۲۲۳۰	۶۸/۵۱	۶۸/۵۱
خدماتی	۱۴۳	۳۵۸	۲۹/۸	۲۹/۸
جمع کل	۱۷۲۶	۴۳۱۵	۱۰۰	۱۰۰

۴-۱-۲. عمده محصولات شهرستان درمیان

عمده محصولات صنعتی: کالاهای بتونی-سیمانی و گچی، محصولات کانی غیرفلزی، محصولات سفالی و سرامیکی ساختمانی غیرنسوز، قندوشکر

عمده محصولات معدنی: مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده

محصولات کشاورزی: محصولات شاخص این شهرستان نیز شامل زرشک و عناب با رتبه سوم تولید در کشور می‌باشد. در تولید گوشت سفید (مرغ) نیز شهرستان درمیان در رتبه دوم (مشترک با قاین) در استان قرار دارد.

۳-۱-۴. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان درمیان

جدول ۲۷-۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

۱	تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی
۳۰	وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)
۱ (پایان سال ۱۳۹۹)	تعداد واحدهای بهره‌برداری شده در ناحیه صنعتی
۱	پایانه صادراتی

۴-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان درمیان

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان درمیان مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۲۸-۱) برآورد شده است.

جدول ۲۸-۱: جمعیت شهرستان درمیان

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۵۳۷۱۴	۵۷۴۲۴	۷٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۱۳۱۷۹	۱۵۷۸۳	۲۰٪
جمعیت بیکار (نفر)	۱۹۹۲	۱۰۴۷	۴۷٪-
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	۱۰٪-
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	۴۵٪-

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۲۸-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان درمیان ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۴۷ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهبود شرایط اشتغال شهرستان است.

۴-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

در این بخش با بررسی اسناد ملی و استانی مصوب آمایش سرزمین و همچنین نظرسنجی از خبرگان و ذی‌نفعان بخش‌های خصوصی و دولتی استانی، نقشه مطلوب توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان به شرح ذیل تبیین شده است.

۴-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان درمیان

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان درمیان در جدول (۲۹-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۲۹-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان درمیان

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
درمیان	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی و تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی	مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده	-

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۴-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۱۱۲۳ نفر آن مربوط به شهرستان درمیان است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۵۳۳ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۳۰-۱: پیش‌بینی جمعیت و همدفگذاری اشتغال شهرستان درمیان

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۱۴۰۴-۹۹)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۵۳۳	۱,۱۲۳	۹۹/۱۵	۰۶/۱	۰۶/۱۷	۲۶/۵۸	۱۳۱۷۹	۱۹۹۲	۳۶۵۴۸	۵۳۷۱۴	درمیان

ماخذ: گزارش روشناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۴-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان درمیان

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان درمیان با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۳۱-۱)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالی بیشتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان درمیان قرار گیرند.

جدول ۳۱-۱: طرح‌های اولویت دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان درمیان

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
اجر فشاری اکبری محمد آباد	۹	۱	۱۴	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
محصولات بتنی	۱۲	۱	۲۶	
تیرچه بلوک موسوی	۵	۲	۲۶	
تولید قطعات بتنی	۶	۲	۲۶	
نوید گستر زهان	۹	۲	۲۶	
صنایع چوب	۷	۲	۲۰	
تولید قطعات بتنی	۵	۳	۲۶	
اویس خسروی	۱۶	۴۳/۵	۲۶	
سمیه قاسمی راد	۳۰	۵/۷	۱۷	
عبداله روحی	۶	۵۳	۲۵	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد
عبدالحکیم حمیدی طبس	۶	۶۰	۲۶	

۵. شهرستان زیرکوه

شهرستان زیرکوه با وسعتی حدود ۶۴۲۷ کیلومتر مربع از شمال به بخش های قاسم آباد و سنگان شهرستان خواف، از جنوب به بخش قهستان شهرستان زیرکوه، از غرب به شهرستان قاینات و از شرق به طول حدود ۱۱۶ کیلومتر با کشور افغانستان هم مرز می باشد.

۵-۱. ساختار موجود

۵-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سهم بنگاه‌های دارای پروانه بهره برداری بخش صنعت از اشتغال ۰٫۸ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۹۹٫۲ درصد است. جدول (۱-۳۲) و جدول (۱-۳۳).

جدول ۳۲-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان زیرکوه

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال
۲۶	۳	۲۱

جدول ۱-۳۳: ساختار اصناف شهرستان زیرکوه

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۱۷۵	۴۳۸	۱۸,۶۲	۱۸,۶۲
خدمات فنی	۱۷۵	۴۳۸	۱۸,۶۲	۱۸,۶۲
توزیعی	۴۹۷	۱۲۴۳	۵۲,۷۸	۵۲,۷۸
خدماتی	۹۳	۲۳۳	۹,۸۹	۹,۸۹
جمع کل	۹۴۰	۲۳۵۰	۱۰۰	۱۰۰

۵-۱-۲. عمده محصولات شهرستان زیرکوه

عمده محصولات صنعتی: کالاهای بتونی-سیمانی و گچی، محصولات کانی غیرفلزی

عمده محصولات معدنی: مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده

محصولات کشاورزی: محصولات مهم کشاورزی شهرستان شامل: زرشک (شهرستان زیرکوه به عنوان بزرگترین تولید کننده زرشک در دنیا شناخته میشود که بیشترین زرشک تولیدی این شهرستان نیز در بخش زهان و در روستاهای افین کبودان و روستاهای دیگر این بخش تولید میشود) از دیگر محصولات مهم تولید شده زعفران آلو عنب پسته- انگور و محصولات جالیزی از قبیل هندوانه و.... می باشد. یکی از پتانسیل های شهرستان زیرکوه: محصولات یا گیاهان دارویی است. وجود رشته کوههای وسیع باعث شده تا این شهرستان به عنوان کلکسیون از گیاهان دارویی شناخته بشود. گیاهان دارویی زیادی از جمله: زیره کوهی - آویشن - مستار - کلپوره - کاکوتی - بومادران - بنه - کسورگو. در این شهرستان به وفور یافت می شود.

۵-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان زیرکوه

جدول ۱-۳۴: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی	۱
وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۴۹
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۲ (پایان سال ۱۳۹۹)
پایانه صادراتی	۱

۴-۱-۵. ساختار جمعیت شهرستان زیرکوه

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان زیرکوه مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۳۵-۱) برآورد شده است.

جدول ۳۵-۱: جمعیت شهرستان زیرکوه

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۴۰۱۵۵	۴۳۵۵۵	۸٫۵٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۹۷۵۲	۱۱۹۶۰	۲۲٫۶٪
جمعیت بیکار (نفر)	۱۳۴۳	۷۹۳	۴۰-٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	۱۰-٪
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	۴۵-٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۳۵-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان زیرکوه ۸٫۵ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۲۲٫۶ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهبود شرایط اشتغال شهرستان است.

۲-۵. ساختار مطلوب توسعه بخش های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

در این بخش با بررسی اسناد ملی و استانی مصوب آمایش سرزمین و همچنین نظرسنجی از خبرگان و ذی نفعان بخش های خصوصی و دولتی استانی، نقشه مطلوب توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان به شرح ذیل تبیین شده است.

۱-۲-۵. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان زیرکوه

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان زیرکوه در جدول (۳۶-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۳۶-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان زیرکوه

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
زیرکوه	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی و محصولات کانی غیرفلزی	تولید مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده	-

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۵-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

با هدف نیل به توسعه متوازن مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین در سراسر کشور، با هدف نرخ بیکاری ۶٫۵ و نرخ مشارکت ۴۲ درصد جمعیت شهرستان و تعداد شغل مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت به شرح جدول (۱-۲۷)، پیش‌بینی و هدفگذاری شده است. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۸۳۹ نفر آن مربوط به شهرستان زیرکوه است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۳۹۹ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۱-۲۷: پیش‌بینی جمعیت و هدفگذاری اشتغال شهرستان زیرکوه

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۱۴۰۴-۹۹)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۵۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۳۹۹	۸۳۹	۹۶/۱۱	۷۹/۰	۷۵/۱۲	۵۵/۴۳	۹۷۵۲	۱۳۴۳	۲۷۷۳۳	۴۰۱۵۵	زیرکوه

ماخذ: گزارش روش‌شناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۵-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۱-۲۸)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان زیرکوه قرار گیرند.

جدول ۱-۲۸: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان زیرکوه

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آپسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
حمیدرضا مهوری	۷	۱	۲۵	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
مجتبی رستمی اسفدن	۸	۱	۱۴	
شهرداری حاجی آباد	۱۰	۹/۳۶	۱۴	
حمید نظری	۵	۵۸/۶۱	۲۶	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد
چند آشیان	۳۵	۶۵/۶۴	۲۶	

۶. شهرستان سرایان

سرایان یکی از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی است که حدود هفت هزار کیلومتر مربع مساحت دارد. شهرستان سرایان در شمال غربی استان خراسان جنوبی واقع است. شهرستان سرایان از غرب به شهرستان فردوس، از شمال به بخش کاخک شهرستان گناباد، از شرق به بخش سده شهرستان قائنات، از جنوب و جنوب شرق به بخش خوسف شهرستان بیرجند و از جنوب غربی به بخش دیهوک شهرستان طبس محدود می‌شود. جمعیت شهرستان سرایان طبق سرشماری سال ۱۳۹۵، برابر با ۳۳۳۱۲ نفر می‌باشد. آب و هوای این شهرستان نسبتاً معتدل و دارای زمستان‌های سرد و تابستان‌های خشک می‌باشد.

۶-۱. ساختار موجود

۶-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سه‌م بنگاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری بخش صنعت از اشتغال ۶٫۵ درصد و سه‌م اصناف از اشتغال ۹۳٫۵ درصد است. جدول (۲۹-۱) و جدول (۳۰-۱).

جدول ۲۹-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان سرایان

کد آیسیک	تعداد واحد	اشتغال مجوز	سه‌م از تعداد واحد (درصد)	سه‌م از تعداد اشتغال (درصد)
۱۴	۱	۷	۲۳/۳	۵۲/۲
۱۷	۲	۵۵	۴۵/۶	۷۸/۱۹
۲۴	۱	۶	۲۳/۳	۱۶/۲
۲۶	۲۱	۱۷۰	۷۴/۶۷	۱۵/۶۱
۳۶	۱	۶	۲۳/۳	۱۶/۲
۲۵	۴	۲۲	۹۰/۱۲	۹۱/۷
۱۵	۱	۱۲	۲۳/۳	۳۲/۴
جمع کل	۳۱	۲۷۸	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۳۰-۱: ساختار بخش اصناف شهرستان سرایان

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۳۱۵	۷۸۸	۵۴/۱۹	۵۴/۱۹
خدمات فنی	۳۵۸	۸۹۵	۲۱/۲۲	۲۱/۲۲
توزیعی	۷۸۹	۱۹۷۳	۹۵/۴۸	۹۵/۴۸
خدماتی	۱۵۰	۳۷۵	۳۱/۹	۳۱/۹
جمع کل	۱۶۱۲	۴۰۳۰	۱۰۰	۱۰۰

۶-۱-۲. عمده محصولات شهرستان سرایان

عمده محصولات صنعتی: انواع محصولات پلاستیکی، سیمان-اهک-گچ، کالاهای بتونی-سیمانی و گچی، مبلمان، محصولات کانی غیرفلزی طبقه‌بندی نشده درجای دیگر، برش و شکل دادن و پرداخت سنگ، صابون و پاک‌کننده هادترزانه‌افراورده‌های تمیزکننده و پرداخت، نوشابه‌های غیرالکلی تولیداب معدنی، محصولات سفالی و سرامیکی ساختمانی غیرنسوز، اماده سازی وریسندگی الیاف نساجی بافندگی منسوجات

عمده محصولات معدنی: سنگ آهک دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده، بنتوئیت

محصولات کشاورزی: زعفران، زرشک، آلو بخارا، انار، عناب، سنجد، بادام کوهی، گردو، هلو، توت خشک

۶-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان سرایان

جدول ۳۱-۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی	۴
وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۲۱۳,۵۶
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۲۵ (پایان سال ۱۳۹۹)

۶-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان سرایان

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان سرایان مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۳۲-۱) برآورد شده است.

جدول ۳۲-۱: جمعیت شهرستان سرایان

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۳۳۳۱۲	۳۵۶۱۲	٪۷
تعداد افراد شاغل (نفر)	۹۲۹۱	۹۷۸۸	٪۵٫۴
جمعیت بیکار (نفر)	۱۸۵۴	۶۵۰	٪۶۵-
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	٪۱۰-
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	٪۴۵-

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۳۲-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان سرایان ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۵٫۴ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بدتر شدن شرایط اشتغال شهرستان است.

۶-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۶-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان سرایان

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان سرایان در جدول (۳۳-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۳۳-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان سرایان

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
سرایان	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، تولید منسوجات، تولید چوب و محصولات چوبی، تولید کاغذ و محصولات کاغذی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده	فعالیت های بسته بندی

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۶-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

بررسی های انجام شده نشان می دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۶۹۶ نفر آن مربوط به شهرستان سرایان است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۳۳۱ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۳۴-۱: پیش‌بینی جمعیت و همدفگذاری اشتغال شهرستان سرایان

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی سال (۹۹-۱۴۰۴)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰/۴۸	۲۷۱/۴۵	۵۵۱/۳۹۰	۷۶۸/۸۹۸	خراسان جنوبی
۳۳۱	۶۹۶	۹۲/۹	۶۶/۰	۵۸/۱۰	۱۳/۳۶	۹۲/۹۱	۱۸/۵۴	۲۴۳/۱۳	۳۳۳/۱۲	سرایان

ماخذ: گزارش روش‌شناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۳-۲-۶. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان سرایان

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان سرایان با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۳۵-۱)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالی بیشتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان سرایان قرار گیرند.

جدول ۳۵-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان سرایان

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
بین‌المللی کانسار خلیج فارس	۱۵	۱	۲۶	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
رضا دوست آبادی	۶	۲	۱۴	
تولید موزاییک	۵	۳	۲۶	
صنعت پودر خاورگستر	۱۱	۴	۲۶	
واحد تولیدی mdf	۷	۱۰	۲۰	
جلال الدین کوهستانی	۳۹	۱۱	۲۶	
شهرداری سه قلعه	۱۲	۱۱	۲۶	
صنعت پودر خاورگستر	۷	۱۳	۲۴	
ابراهیم دوست آبادی	۵	۱۶	۲۶	
شهسوار طاهری دوست آباد	۵	۶۲/۱۶	۲۶	
شهسوار طاهری دوست آباد	۵	۱۷	۲۶	
منسوجات بتنی	۶	۸۵/۱۸	۲۶	
آب معدنی آسمان سرایان	۵	۲۰	۱۵	

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
حجت خرمی	۸	۸۸/۵۵	۲۶	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
حجت خرمی	۸	۵۶	۲۶	
زهرا عجم	۷	۰۳/۶۰	۱۵	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد
بلوکه زنی	۶	۸/۶۱	۲۶	
محسن کد خدا معروف	۷	۳/۶۲	۲۵	
شرکت کیمیاگران زاہر سرایان	۱۵	۹/۶۲	۲۶	
غلامرضا مالکی	۱۰	۶/۶۴	۲۰	
رادیپریت	۶	۷۵/۶۶	۲۶	
تولید درب و پنجره دوجداره upvc	۸	۶۸	۲۵	
ابوالفضل جوان خواه گل ختمی	۱۰	۲۵/۶۹	۲۴	
حسین رجائی	۶	۸/۷۱	۷۴	
شرکت تعاونی تولیدی سپید شانه شرق سرایان	۸	۷۸	۲۱	
تعاونی تولیدی سپید شانه شرق سرایان	۲۹	۰۳/۷۸	۲۱	

۷. شهرستان سربیشه

«شهرستان سربیشه» به مرکزیت شهر سربیشه با مساحتی معادل ۸۲۵۱ کیلومتر مربع در شرق ایران، حاشیه شمال شرقی دشت لوت و در جنوب شرقی شهرستان بیرجند و در محور بین المللی بیرجند- زاهدان واقع گردیده است که از شمال و غرب به شهرستان بیرجند و از جنوب به شهرستان نهبندان و از شرق به کشور افغانستان محدود بوده و طول مرز مشترک آن با کشور افغانستان حدود ۱۱۰ کیلومتر می باشد. این شهرستان به خاطر داشتن آب و هوای مساعد و بیلاقی برای کشاورزی مناسب است. جمعیت این شهرستان بر طبق سرشماری سال ۱۳۹۵، برابر با ۴۰۹۵۹ نفر بوده است.

۷-۱. ساختار موجود

۷-۱-۱. ساختار فعالیت های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سهم بنگاه های دارای پروانه بهره برداری بخش صنعت از اشتغال ۲۰ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۸۰ درصد است. جدول (۳۵-۱) و جدول (۳۶-۱).

جدول ۳۵-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان سریشه

کد آیسیک	تعداد طرح	اشتغال مجوز	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۳۳	۱	۳	۱۳/۳	۴۵/۰
۱۴	۲	۱۳	۲۵/۶	۹۶/۱
۲۰	۱	۱۹	۱۳/۳	۸۶/۲
۲۹	۱	۱۱	۱۳/۳	۶۶/۱
۲۴	۲	۱۸۵	۲۵/۶	۸۶/۲۷
۲۶	۱۷	۳۴۷	۱۳/۵۳	۲۶/۵۲
۷۲	۱	۴	۱۳/۳	۶۰/۰
۲۳	۱	۱۵	۱۳/۳	۲۶/۲
۳۶	۱	۱۴	۱۳/۳	۱۱/۲
۲۵	۳	۲۲	۳۸/۹	۳۱/۳
۱۵	۱	۲۲	۱۳/۳	۳۱/۳
۳۴	۱	۹	۱۳/۳	۳۶/۱
جمع کل	۳۲	۶۶۴	۰۰/۱۰۰	۱۰۰

جدول ۳۶-۱: ساختار اصناف شهرستان سریشه

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۱۷۵	۴۳۸	۶۲/۱۶	۶۲/۱۶
خدمات فنی	۱۹۶	۴۹۰	۶۱/۱۸	۶۱/۱۸
توزیعی	۵۵۱	۱۳۷۸	۳۳/۵۲	۳۳/۵۲
خدماتی	۱۳۱	۳۲۸	۴۴/۱۲	۴۴/۱۲
جمع کل	۱۰۵۳	۲۶۳۳	۱۰۰	۱۰۰

۲-۱-۷. عمده محصولات شهرستان سریشه

عمده محصولات صنعتی: کالاهای بتونی-سیمانی و گچی، انواع محصولات پلاستیکی، مواد شیمیایی اساسی به جز انواع کود و ترکیبات ازت، محصولات کانی غیر فلزی، برش و شکل دادن و پرداخت سنگ، قطعات و ملحقات وسائل نقلیه موتوری و موتور آنها، ساخت جواهرالات و کالاهای وابسته، ساخت فراورده های نفتی تصفیه شده، ساخت ورقهای روکش -تخته

مطبق - نئوپان و سایر انواع پانل و تخته، محصولات سفالی و سرامیکی ساختمانی غیرنسوز، ماکارونی رشته فرنگی محصولات اردی مشابه، محصولات از مواد سرامیکی نسوز

عمده محصولات معدنی: کنسانتره مس سولفیدی و اکسیدی، روی، کنسانتره کرومیت، منیزیت دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، پرلیت دانه بندی شده، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده، دولومیت

محصولات کشاورزی: این شهرستان به خاطر داشتن آب و هوای مساعد و بیلاقی، مناسب کشاورزی اقلیمی چون گندم، آلو، عناب، زرشک، زعفران، جو، پسته است.

۷-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان سریشه

جدول ۳۸-۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی	۲
وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۵۷,۴۶
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۱۷ (پایان سال ۱۳۹۹)
گمرک	۱

۷-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان سریشه

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان سریشه مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۳۹-۱) برآورد شده است.

جدول ۳۹-۱: جمعیت شهرستان سریشه

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۴۰۹۵۹	۴۴۴۲۷	۸٫۵٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۱۱۷۹۶	۱۲۱۹۶	۳٫۴٪
جمعیت بیکار (نفر)	۸۰۴	۸۱۰	۰٫۷٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	-۱۰٪
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	-۴۵٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۱-۳۹) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان سریشه ۸٫۵ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۲٫۴ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بدتر شدن شرایط اشتغال شهرستان است.

۷-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۷-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان سریشه

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان سریشه در جدول (۱-۴۰) قابل مشاهده است.

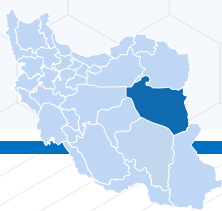
جدول ۱-۴۰: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان سریشه

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
سریشه	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، تولید چوب و محصولات چوبی، انتشارات و چاپ، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات، تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر، تولید ابزار پزشکی و اپتیکی، تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر، تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	کنسانتره مس سولفیدی و اکسیدی، روی، کنسانتره کرومیت، منیزیت دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی شستشو و دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، پرلیت دانه بندی شده، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده، دولومیت	کامپیوتر و فعالیت‌های وابسته

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۷-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

با هدف نیل به توسعه متوازن مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین در سراسر کشور، با هدف نرخ بیکاری ۶٫۵ و نرخ مشارکت ۴۲ درصد جمعیت شهرستان و تعداد شغل مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت به شرح جدول (۱-۴۱)، پیش‌بینی و هدفگذاری شده است. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۸۵۶ نفر آن مربوط به شهرستان سریشه است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۴۰۷ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۴۱-۱: پیش‌بینی جمعیت و هدف گذاری اشتغال شهرستان سریشه

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۹۹-۱۴۰۴)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۴۰۷	۸۵۶	۲۰/۱۲	۸۱/۰	۰۱/۱۳	۴۳/۴۴	۱۱۷۹۶	۸۰۴	۲۸۶۰۰	۴۰۹۵۹	سریشه

ماخذ: گزارش روشناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۳-۲-۷. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان سریشه

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان سریشه با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۴۲-۱)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان سریشه قرار گیرند.

جدول ۴۲-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان سریشه

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
حجت سپهری	۱۰	۱	۱۳	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
قطعات بتنی رضایی	۵	۱	۲۶	
شهرداری سریشه	۱۴	۲	۱۴	
پریشیا پایا معدن	۳۹	۹۲/۲	۲۴	
تیرچه بلوک	۵	۵	۲۶	
بازرگانی و پخش الست پارس	۱۷	۶	۱۵	
فرآورده‌های نسوز آتش پا	۹۰	۷/۸	۲۴	
تهیه و تولید مواد نسوز کشور	۳۶	۶۳/۱۷	۲۶	
محمدعلی محمودی	۲۲	۳۵/۲۲	۲۶	
امیر	۵	۲۳	۲۵	
تعاونی تولید قطعات پلاستیکی گل نگار سریشه	۱۴	۲۷	۲۵	
حسین شیخ زاده	۱۴	۲/۳۰	۱۵	

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آپسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
فرآوری و بسته بندی برنج	۲۰	۳۴	۱۵	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
شهرداری سرپیشه	۱۹	۵/۳۵	۲۶	
تهیه و تولید مواد نسوز کشور	۲۱	۲۱/۴۱	۲۴	
علیرضا چهارتنگی	۵	۵۸	۲۶	
تهیه و تولید مواد نسوز کشور	۲۵	۵۶/۵۹	۱۴	
شرکت آریا کاواک کانسار	۱۵	۶۸/۶۰	۱۴	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد
رمز ارز دیجیتال بهنام	۵	۲/۶۲	۷۲	
درب و پنجره و شیشه دوجداره مهدی	۴	۶۵	۲۰	
آلیاژ برجسته خاوران	۶۵	۵۲/۸۰	۲۹	
تهیه و تولید مواد نسوز کشور	۱۷	۰۵/۸۷	۱۴	

۸. شهرستان طبس

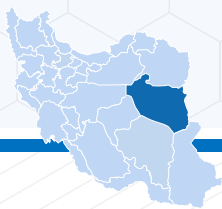
شهرستان طبس یکی از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی و پهناورترین شهرستان کشور (با ۵۵،۴۱۲ کیلومتر مربع مساحت) در مرکز ایران است. این شهرستان، از شرق با شهرستان‌های بشرویه، فردوس، سرایان و خوسف، از شمال با شهرستان بردسکن در استان خراسان رضوی و شهرستان شاهرود در استان سمنان، از غرب با استان اصفهان و استان یزد و از جنوب با استان کرمان همسایه است. شهرستان طبس از مناطق گرم و خشک است که تابستان‌های آن بسیار گرم و دارای زمستان‌های نسبتاً سرد می‌باشد. جمعیت این شهرستان بر طبق سرشماری سال ۱۳۹۵، برابر با ۷۲۶۱۷ نفر بوده است.

۸-۱. ساختار موجود

در این قسمت ساختار اقتصادی و اجتماعی شهرستان در ۲ بخش، وضعیت واحدهای صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان، عمده محصولات صنعتی، معدنی و کشاورزی شهرستان و همچنین وضعیت جمعیت و اشتغال موجود مورد بررسی قرار گرفته است.

۸-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سهیم بنگاه‌های دارای پروانه بهره برداری بخش صنعت از اشتغال ۲۰ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۸۰ درصد است. جدول (۱-۴۳) و جدول (۱-۴۴).

جدول ۴۳-۱: ساختار بخش صنعت شهرستان طبس

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۳۳	۱	۱۰	۲۳/۱	۵۴/۰
۱۰	۱۱	۴۲۴	۵۸/۱۳	۸۳/۲۲
۱۴	۴	۵۷	۹۴/۴	۰۷/۳
۱۳	۱	۳۶	۲۳/۱	۹۴/۱
۳۷	۳	۲۰	۷۰/۳	۰۸/۱
۱۸	۴	۶۷	۹۴/۴	۶۱/۳
۲۰	۱	۳	۲۳/۱	۱۶/۰
۲۱	۱	۱۰	۲۳/۱	۵۴/۰
۲۹	۱	۱۴	۲۳/۱	۷۵/۰
۲۴	۴	۶۸	۹۴/۴	۶۶/۳
۷۴	۱	۳	۲۳/۱	۱۶/۰
۲۶	۳۱	۷۳۲	۲۷/۳۸	۴۲/۳۹
۶۳	۲	۷	۴۷/۲	۳۸/۰
۲۳	۱	۳۰۳	۲۳/۱	۳۲/۱۶
۳۶	۱	۱۰	۲۳/۱	۵۴/۰
۲۵	۱	۸	۲۳/۱	۴۳/۰
۱۵	۷	۶۰	۶۴/۸	۲۳/۳
۲۸	۴	۱۵	۹۴/۴	۸۱/۰
۳۴	۲	۱۰	۴۷/۲	۵۴/۰
مجموع	۸۱	۱۸۵۷	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۴۴-۱: ساختار بخش اصناف شهرستان طبس

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۵۷۶	۱۴۴۰	۰۰/۱۹	۰۰/۱۹
خدمات فنی	۶۰۳	۱۵۰۸	۸۹/۱۹	۸۹/۱۹

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
توزیعی	۱۵۱۸	۳۷۹۵	۰۷/۵۰	۰۷/۵۰
خدماتی	۳۳۵	۸۳۸	۰۵/۱۱	۰۵/۱۱
جمع کل	۳۰۳۲	۷۵۸۰	۱۰۰	۱۰۰

۸-۱-۲. عمده محصولات شهرستان طبس

عمده محصولات صنعتی: محصولات غذائی و آشامیدنیها، محصولات فلزی فابریکی، محصولات کانی غیرفلزی، فعالیتهای پشتیبانی و کمکی حمل و نقل؛ فعالیتهای آژانسهای مسافرتی، فعالیتهای خدمات مهندسی، چوب و محصولات چوبی بجز مبل، بازیافت، مواد و محصولات شیمیائی، وسایل نقلیه موتوری، پوشاک و عمل آوردن پوست خز، محصولات ازلاستیک و پلاستیک، کاغذ و محصولات کاغذی، مبلمان سایر مصنوعات، ساخت ماشین آلات و تجهیزات، کک و فراورده‌های حاصل از نفت.

عمده محصولات معدنی: زغال سنگ سخت دانه بندی شده، سنگ آهن دانه بندی شده، کنسانتره آهن، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، باریت دانه بندی شده، کائولن دانه بندی شده، سیلیس دانه بندی شده، شن و ماسه دانه بندی شده، ماسه ریخته گری کرومیتی، کنسانتره فلورین

محصولات کشاورزی: مهم‌ترین محصولات زراعی و باغی این شهرستان عبارتند از: غلات (گندم، جو، ارزن، برنج) سبزیجات، جالیز، سیر، خرما، پسته، زعفران و مرکبات.

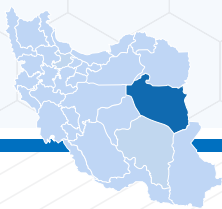
۸-۱-۳: زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان طبس

جدول ۴۵-۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی	۲
وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۶۰,۳۷
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۲۹ (پایان سال ۱۳۹۹)

۸-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان طبس

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان طبس مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۴۶-۱) برآورد شده است.

جدول ۴۶-۱: جمعیت شهرستان طبس

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۷۲۶۱۷	۷۷۶۳۲	۷٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۱۸۵۵۸	۲۱۳۳۹	۱۵٪
جمعیت بیکار (نفر)	۲۱۵۵	۱۴۱۶	۳۴-٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	۱۰-٪
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	۴۵-٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۴۶-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان طبس ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۱۵ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهتر شدن شرایط اشتغال شهرستان است.

۲-۸. ساختار مطلوب توسعه بخش های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۱-۲-۸. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان طبس

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان طبس در جدول (۴۷-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۴۷-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان طبس

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
طبس	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، تولید منسوجات، تولید پوشاک، تولید چوب و محصولات چوبی، تولید کاغذ و محصولات کاغذی، تولید زغال کک- پالایشگاه های نفت و سوخت های هسته ای، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات، تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر، تولید ابزار پزشکی و اپتیکی، تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلرو نیم تریلر، تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر، بازیافت	زغال سنگ سخت دانه بندی شده، سنگ آهن دانه بندی شده، کنسانتره آهن، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، باریت دانه بندی شده، کائولن دانه بندی شده، سیلیس دانه بندی شده، شن و ماسه دانه بندی شده، ماسه ریخته گری کرومیتی، کنسانتره فلورین	فعالیت های پشتیبان و کمکی حمل و نقل، سایر فعالیت های کسب و کار

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۸-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۱۵۱۸ نفر آن مربوط به شهرستان طبس است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۷۲۱ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۴۸-۱: پیش‌بینی جمعیت و هدفگذاری اشتغال شهرستان طبس

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی سال ۵ (۱۴۰۴-۹۹)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۵۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۷۲۱	۱,۵۱۸	۶۲/۲۱	۴۴/۱	۰۶/۲۳	۷۷/۷۸	۱۸۵۵۸	۲۱۵۵	۵۲۳۲۳	۷۲۶۱۷	طبس

ماخذ: گزارش روشناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۸-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان طبس

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان طبس با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۴۹-۱) است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان طبس قرار گیرند.

جدول ۴۹-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان طبس

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
نیمه تمام بالای ۶۰ درصد	۱۷	۷/۶۰	۱۲۳	کارخانجات نساجی ترنج نرگس طبس
	۲۳	۹۸/۶۰	۵۷	سامان صنعت طبس
	۱۳	۵۷/۶۱	۴۰	گروه صنعتی پاپک پارسیان
	۲۶	۲۳/۶۶	۳۴	نوبین سرام کویر
	۲۶	۵/۶۲	۳۲	کاظم ظریف شاهسون نژاد
	۲۱	۷۴	۳۰	سهندگلشن شرق

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
نیمه تمام بالای ۶۰ درصد	۲۴	۶۶	۲۴	احمد برهانی
	۲۶	۷۵	۱۹	تعاونی دهیاران بخش دستگردان
	۲۶	۱۵/۶۵	۱۸	صنعتی معدنی کاوش صنعت کویر
	۲۶	۵/۷۳	۱۷	گیتی گستر خاوران
	۱۴	۰۹/۸۱	۱۴	ماسه ریخته گری جیروک طبس
	۲۵	۷۳	۱۲	محمد ملک زاده
	۲۶	۸۵/۶۲	۱۱	طبس پودرآران
	۱۵	۷۵/۶۵	۱۰	مصطفی فرخ
	۷۴	۹/۶۶	۷	عباس برقی
	۷۴	۸۸/۶۹	۷	تهیه و تولید فرآورده های رطب امید نو طبس
	۲۶	۷/۷۳	۷	مجید مکاریان
	۳۷	۸۸/۶۱	۶	رایان فن مهدی
	۱۸	۶۸	۶	مهدی قربانی
	۲۶	۵/۶۴	۵	محمود یعقوبی
نیمه تمام ۱ تا ۶۰	۳۴	۲۳	۲۵۰	پرشین قطعه کویر
	۱۰	۷	۱۳۰	زغالسنگ پروده طبس
	۲۶	۱۶	۱۳۰	آجر محکم دژ
	۲۶	۳/۱۶	۱۳۰	آجر محکم دژ
	۱۰	۹۳/۱۸	۱۰۵	سامان کاوش طبس
	۲۶	۴	۱۰۰	محمد رضا ابراهیمی صدرآیادی
	۱۷	۳۵-Jun	۷۴	سامان صنعت طبس
	۲۴	۱	۶۰	پارس اکسید
	۱۰	۷۲/۵۹	۵۶	گروه معدنی پردیس صدرپاژ
	۲۱	۲	۵۵	سامان صنعت طبس
	۱۰	۴	۵۳	زغالسنگ طبس احیا سپاهان سهامی خاص
	۲۳	۵۳-Aug	۵۲	سامان صنعت طبس
	۲۶	۳۲	۴۸	ماسه ریخته گری نگین چیروک

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
نیمه تمام ۱ تا ۶۰	۲۳	۱۲	۴۱	سرمایه‌گذاری معدنی لاله سیلان
	۳۷	۶۲-Jul	۳۴	سامان صنعت طبس
	۱۰	۷	۳۲	توسعه معادن و صنایع معدنی بلورکوپر
	۱۳	۱۰	۲۴	کوه پنج رستگار سیرجان
	۱۳	۱۰	۲۴	کوه پنج رستگار سیرجان
	۱۰	۹/۴۱	۲۰	تعاونی معدنی فجر مزینوی
	۲۶	۲	۱۷	کوه پیما بیرجند
	۲۶	۱۰	۱۷	کوه پنج رستگار سیرجان
	۲۶	۷	۱۱	تولیدی معدنی نیزارکانسار
	۲۳	۱	۱۰	ناصر حسینی
	۲۶	۴	۱۰	محمدحسین شاکری راد
	۲۵	۷	۱۰	سعید آشوری مقدم
	۱۳	۴۳	۱۰	گروه صنعتی پاک پارسین
	۲۶	۱۴	۱۰	حسین عابدی
	۲۶	۴	۸	پرویز نیک بخت
	۱۵	۹	۸	احمد رفیعی
	۳۷	۲	۷	بمانعلی اله یاری
	۲۸	۱۷	۷	آذر مهرگلشن
	۲۶	Jan-۱	۶	تعاونی دهیاران بخش دستگردان
	۳۴	۲۶	۶	مجید مالک
طرح های راکد	۲۰	۶	۵	سلمان هژبری
	۲۶	۹	۵	هادی رفیعی
	۱۷		۲۰۵	بافندگی انواع پارچه / ۲۰ میلیون مترمربع پارچه
	۲۶		۱۰۰	شرکت کانسرام
زیرساختی	۲۳		۵۰	شرکت کک طبس
	۲۴		۲۰	صفائیه گلشن
				شهرک صنعتی طبس، ایجاد معابر و جدول گذاری

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
زیرساختی				شهرک صنعتی طبس، تامین زیرساخت های آب، زیرسازی و احداث ساختمان آتش نشانی
				خاک نسوز رباط خوان به سمت جاده شکر (۳۷ معدن). احداث راه معادن
				تهیه و تامین برج، یراق آلات و مقره سیلیکون رابر و عملیات اجرایی کامل احداث خط ۱۳۲ کیلوولت دو مداره (طول مسیر ۷۵ کیلومتر)
				تامین ۷۵ کیلومتر سیم برق

۹. شهرستان فردوس

شهرستان فردوس یکی از شهرستان های استان خراسان جنوبی است. مرکز این شهرستان، شهر فردوس است. شهرستان فردوس، از شمال به شهرستان بجستان، از شمال شرقی به شهرستان گناباد، از شرق و جنوب به شهرستان سرایان، از جنوب غربی به شهرستان طبس و از غرب به شهرستان بشرویه محدود می شود. مساحت شهرستان ۵,۱۰۰ کیلومتر مربع است. این شهرستان با توجه به موقعیت جغرافیایی و عدم وجود توده های مرطوب و کوهستان های مناسب و به علت مجاورت با دو کویر مرکزی و نمک دارای آب و هوای صحرایی، خشک و کم باران می باشد. جمعیت محدوده کنونی این شهرستان در سرشماری سال ۱۳۹۵، ۴۵,۵۲۳ نفر بوده است.

۹-۱. ساختار موجود

۹-۱-۱. ساختار فعالیت های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سهم بنگاه های دارای پروانه بهره برداری بخش صنعت از اشتغال ۱۲٫۲ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۸۷٫۸ درصد است. جدول (۱-۵۰) و جدول (۱-۵۱).

جدول ۱-۵۰: ساختار بخش صنعت شهرستان فردوس

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۱۴	۵	۷۰	۰۶/۸	۶۱/۶
۱۸	۱	۱۵	۶۱/۱	۴۲/۱
۲۰	۱	۶	۶۱/۱	۵۷/۰
۲۷	۱	۵۴	۶۱/۱	۱۰/۵

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سهم از تعداد واحد (درصد)	سهم از تعداد اشتغال (درصد)
۲۱	۱	۱۲	۶۱/۱	۱۳/۱
۲۹	۵	۵۶	۰۶/۸	۲۹/۵
۱۷	۵	۱۸۹	۰۶/۸	۸۵/۱۷
۲۴	۶	۹۳	۶۸/۹	۷۸/۸
۷۴	۱	۱۶	۶۱/۱	۵۱/۱
۲۶	۲۲	۲۷۳	۴۸/۳۵	۷۸/۲۵
۲۳	۱	۲۵	۶۱/۱	۳۶/۲
۳۰	۱	۵۷	۶۱/۱	۳۸/۵
۳۶	۲	۹	۲۳/۳	۸۵/۰
۲۵	۶	۹۷	۶۸/۹	۱۶/۹
۱۵	۴	۸۷	۴۵/۶	۲۲/۸
مجموع	۶۲	۱۰۵۹	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۵۱-۱: ساختار بخش اصناف شهرستان فردوس

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۶۰۵	۱۵۱۳	۸۰/۱۹	۸۰/۱۹
خدمات فنی	۶۶۹	۱۶۷۳	۸۹/۲۱	۸۹/۲۱
توزیعی	۱۳۷۸	۳۴۴۵	۰۹/۴۵	۰۹/۴۵
خدماتی	۴۰۴	۱۰۱۰	۲۲/۱۳	۲۲/۱۳
جمع کل	۳۰۵۶	۷۶۴۰	۱۰۰	۱۰۰

۹-۱-۲. عمده محصولات شهرستان فردوس

عمده محصولات صنعتی: منسوجات، مبلمان، مواد و محصولات شیمیایی، محصولات ازلاستیک و پلاستیک، محصولات کانی غیرفلزی، چوب و محصولات چوبی بجزمبل، ماشین آلات و تجهیزات، کاغذ و محصولات کاغذی، پوشاک و عمل آوردن پوست خز؛ محصولات غذایی و آشامیدنیها؛ کک و فراورده های حاصل از نفت، ساخت فلزات اساسی.

عمده محصولات معدنی: کنسانتره مس سولفیدی، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، سنگ آهک دانه بندی شده، شستشوی کائولن، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده، پودر بنتونیت

محصولات کشاورزی: مهم‌ترین محصول زراعی این شهرستان، زعفران و مهم‌ترین محصولات باغی آن، انار و پسته هستند.

۹-۱-۳. زیرساخت‌های صنعتی و معدنی شهرستان فردوس

جدول ۵۲-۱: زیرساخت‌های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی	۳
وسعت شهرک‌ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۲۸۷,۲۲
تعداد واحدهای بهره‌برداری شده در ناحیه صنعتی	۳۷ (پایان سال ۱۳۹۹)

۹-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان فردوس

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان فردوس مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۵۳-۱) برآورد شده است.

جدول ۵۳-۱: جمعیت شهرستان فردوس

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۴۵۵۲۳	۴۸۶۶۷	۷٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۱۱۶۳۵	۱۳۳۷۷	۱۵٪
جمعیت بیکار (نفر)	۱۴۲۱	۸۸۸	۳۸-٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶,۲	۴۲	۱۰-٪
نرخ بیکاری	۱۱,۲	۶,۲	۴۵-٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۵۳-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان فردوس ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۱۵ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهتر شدن شرایط اشتغال شهرستان است.

۹-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۹-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان فردوس

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان فردوس در جدول (۵۴-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۵۴-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان فردوس

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
فردوس	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، تولید منسوجات، تولید پوشاک، تولید چوب و محصولات چوبی، تولید کاغذ و محصولات کاغذی، صنایع تولید زغال کک- پالایشگاه‌های نفت و سوخت‌های هسته‌ای، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید فلزات اساسی، تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر، تولید ماشین‌آلات اداری و حسابگر و محاسباتی، تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	کنسانتره مس سولفیدی، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، سنگ آهک دانه بندی شده، شستشوی کائولن، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده، پودر بنتونیت	فعالیت‌های پشتیبان و کمکی حمل و نقل، سایر فعالیت‌های کسب و کار

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۹-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۹۵۲ نفر آن مربوط به شهرستان فردوس است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۴۵۲ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۵۵-۱: پیش‌بینی جمعیت و همدفگذاری اشتغال شهرستان فردوس

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی ۵ سال (۱۴۰۴-۹۹)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۴۵۲	۹۵۲	۵۶/۱۳	۹۰/۰	۴۵/۱۴	۳۸/۴۹	۱۱۶۳۵	۱۴۲۱	۳۳۹۵۳	۴۵۵۲۳	فردوس

ماخذ: گزارش روش‌شناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۹-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان فردوس

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان فردوس با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۵۶-۱)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان فردوس قرار گیرند. جدول ۵۶-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان فردوس

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
نیمه تمام بالای ۶۰ درصد	۲۷	۶۷/۶۱	۷۰	پارت ایمن پرداز متین
	۲۶	۸۹	۵۷	گلشن سرامیک شرق
	۲۶	۴۸/۹۲	۳۰	درین کاشان
	۲۶	۶۰	۱۰	شهرداری فردوس
	۲۶	۶۱/۶۱	۹	کاوشگران معادن فردوس
	۱۴	۶۰	۸	فردوس خاک سردشت
	۱۷	۲/۶۳	۸	تریکوبافی البرز
	۲۶	۱۵/۶۱	۵	تیرچه و بلوک سید حسنی
	۲۶	۸۰	۵	تعاونی تولیدی ابتکار سازه فردوس
نیمه تمام ۱ تا ۶۰	۲۹	۱۵/۲۳	۶۱۰	توربینهای بادی گسترش آترین
	۲۶	۲۰	۲۵۰	شرکت سیمان سفید فردوس
	۱۳	۵	۶۵	احیاء صنایع خراسان
	۲۶	۵	۳۰	آرین تجارت نیک اندیش
	۲۶	۲۳	۳۰	بازرگانی زیتون ارم
	۲۶	۵۲	۱۷	تولید پودرانارک
	۳۷	۹	۱۴	علی قهرمانی
	۲۶	۷/۱۷	۱۰	درین فیدار پودر
	۱۴	۱۸/۲۳	۸	سید جواد پور تقی
	۱۷	۲۶	۸	تریکو بافی بینالود
	۲۶	۱۸	۶	غلامرضا میرزائی
	۲۹	۲	۴	فولادکار فردوس
	۱۴		۶۵	احیاء صنایع خراسان / استخراج و کنسانتره مس
	۲۷		۳۰	شمش فلز رویال
طرح های راکد				

۱۰. شهرستان قائنات

شهرستان قائنات، به مرکزیت شهر قائن، در شرق ایران و شمال استان خراسان جنوبی قرار دارد. این شهرستان به نام پایتخت زعفران جهان معروف است. این شهرستان از شمال به شهرستان های خواف و گناباد از استان خراسان رضوی، از غرب به شهرستان سرایان، از جنوب به شهرستان بیرجند و از شرق به شهرستان زیرکوه محدود شده است و مساحت آن بالغ بر ۷،۵۰۲ کیلومتر مربع می باشد. جمعیت این شهرستان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵، ۱۱۶۱۸۱ نفر می باشد.

۱۰-۱. ساختار موجود

۱۰-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سهم بنگاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری بخش صنعت از اشتغال ۱۲٫۳ درصد و سهم اصناف از اشتغال ۸۷٫۷ درصد است. جدول (۱-۵۷) و جدول (۱-۵۸).

جدول ۱-۵۷: ساختار بخش صنعت شهرستان قائنات

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سهم از تعداد کل (درصد)	سهم از اشتغال کل (درصد)
۳۳	۱	۶	۲۲/۱	۳۱/۰
۱۴	۸	۵۰	۷۶/۹	۵۸/۲
۱۳	۱	۳۲	۲۲/۱	۶۵/۱
۳۷	۱	۷	۲۲/۱	۳۶/۰
۲۷	۱	۵۲	۲۲/۱	۶۸/۲
۲۹	۱	۵	۲۲/۱	۲۶/۰
۱۷	۲	۲۰	۴۴/۲	۰۳/۱
۲۴	۲	۸۴	۴۴/۲	۳۳/۴
۴۵	۱	۳	۲۲/۱	۱۵/۰
۷۴	۲	۷۴	۴۴/۲	۸۱/۳
۲۶	۴۲	۱۱۳۷	۲۲/۵۱	۶۱/۵۸
۲۵	۹	۲۲۳	۹۸/۱۰	۴۹/۱۱
۱۵	۹	۲۰۵	۹۸/۱۰	۵۷/۱۰
۲۸	۱	۳۲	۲۲/۱	۶۵/۱
۳۴	۱	۱۰	۲۲/۱	۵۲/۰
جمع کل	۸۲	۱۹۴۰	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۵۸-۱ ساختار اصناف شهرستان قائنات

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۱۰۷۸	۲۶۹۵	۴۲/۱۹	۴۲/۱۹
خدمات فنی	۱۱۷۳	۲۹۳۳	۱۴/۲۱	۱۴/۲۱
توزیعی	۲۶۰۳	۶۵۰۸	۹۰/۴۶	۹۰/۴۶
خدماتی	۶۹۶	۱۷۴۰	۵۴/۱۲	۵۴/۱۲
جمع کل	۵۵۵۰	۱۳۸۷۵	۱۰۰	۱۰۰

۱۰-۱-۲. عمده محصولات شهرستان قائنات

عمده محصولات صنعتی: ساختمان، مواد و محصولات شیمیایی، محصولات غذایی و آشامیدنیها، منسوجات، محصولات کانی غیرفلزی، ساخت ماشین آلات و تجهیزات، محصولات ازلاستیک و پلاستیک، محصولات غذایی و آشامیدنیها، بازیافت، وسایل نقلیه موتوری، محصولات فلزی فابریکی، فلزات اساسی.

عمده محصولات معدنی: کنسانتره مس اکسیدی، سنگ گچ دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده.

محصولات کشاورزی: مهم ترین محصولات زراعی این شهرستان، زعفران و زرشک است.

۱۰-۱-۳. زیرساخت های صنعتی و معدنی شهرستان قائنات

جدول ۵۹-۱: زیرساخت های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک ها و نواحی صنعتی	۳
وسعت شهرک ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۲۳۴,۵
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۴۰ (پایان سال ۱۳۹۹)

۱۰-۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان قائنات

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان قائنات مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۶۰-۱) برآورد شده است.

جدول ۶۰-۱: جمعیت شهرستان قائنات

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۱۱۶۱۸۱	۱۲۴۲۰۵	۷٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۲۸۳۷۴	۳۴۱۴۰	۲۰٪
جمعیت بیکار (نفر)	۵۱۷۸	۲۲۶۶	-۵۶٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	-۱۰٪
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	-۴۵٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۶۰-۱) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان قائنات ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۲۰ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهتر شدن شرایط اشتغال شهرستان است.

۱۰-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

۱۰-۲-۱. نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان قائنات

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان قائنات در جدول (۶۱-۱) قابل مشاهده است.

جدول ۶۱-۱: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان قائنات

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
قائنات	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، تولید منسوجات، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید فلزات اساسی، تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات، تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر، تولید ابزار پزشکی و اپتیکی، تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر، بازیافت	کنسانتره مس اکسیدی، سنگ گچ دانه بندی شده، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، شن و ماسه شستشو و دانه بندی شده	ساختمان، سایر فعالیت‌های کسب و کار

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۱۰-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۲۴۲۹ نفر آن مربوط به شهرستان قائنات است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۱۱۵۳ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۶۲-۱: پیش‌بینی جمعیت و هدفگذاری اشتغال شهرستان قائنات

پیش بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم بخش صنعت، معدن و تجارت	تعدادشغل مورد نیاز شهرستان طی ۵سال (۹۹-۱۴۰۴)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۵۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۱,۱۵۳	۲,۴۲۹	۵۹/۳۴	۳۰/۲	۸۹/۳۶	۰۲/۱۲۶	۲۸۳۷۴	۵۱۷۸	۸۲۶۰۸	۱۱۶۱۸۱	قائنات

ماخذ: گزارش روشناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۳-۲-۱۰. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان قائنات

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان قائنات با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۱۰-۷)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالی بیشتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان قائنات قرار گیرند.

جدول ۶۳-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان قائنات

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
شرکت سازمان و توسعه نوسازی معادن و صنایع معدنی ایرانسهامی خاص فولاد قائنات	۸۰۰	۷۵	۲۷	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد
آجر سفال ابنیه شرق	۸۰	۶۱	۲۶	
تولید آجر هوفمان	۱۴	۷۵/۷۲	۲۶	
امیر فولاد قهستان	۱۳	۶۲	۲۸	
تولید گاز اکسیژن	۱۰	۷۵/۶۲	۲۴	
بنگاه تعاون و حرفه‌آموزی و صنایع زندانیان واحد استان خراسان	۱۰	۹۷	۲۶	
علیرضا زبده	۹	۶۳	۲۶	
معصومه یوسفی	۸	۲۵/۷۰	۲۶	
آجر سفال مروارید	۷	۱۲/۶۰	۲۶	
طرح تولید گرانول لاستیک	۶	۸۵/۷۸	۳۷	نیمه تمام ۱ تا ۶۰
شرکت تعاونی خاوران سولارگستر	۴۵	۴	۲۶	
تولید البسه	۴۰	۵	۱۷	
تولید قند و نبات و آب‌نبات	۲۰	۷	۱۵	

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
نیمه تمام ۱ تا ۶۰	۲۵	۵۶/۳۱	۱۴	تیزپاک خراسان
	۲۶	۲	۱۰	علی اصغر یتیم بان
	۲۸	۲	۱۰	تولید ورق کرکره ونشی
	۲۶	۲	۹	تعاونی تولید بتن آماده و قطعات بتنی سازه گستران کیمیا زیرکوه
	۱۷	Jun-۵	۹	کارگاه ریسندگی و تولید نخ خامه قالی
	۲۶	۶	۷	محسن فهامی
	۷۴	۴/۰	۶	زرین دشت قاینات
	۲۵	۱۰	۶	نوین لوله قاینات
	۲۶	۲۷	۵	سید محسن نوربخش
طرح های راکد	۲۹		۶۰	پوریا لطیفی/ یخچال و آب سردکن خودرو/ ۱۰ هزار دستگاه
	۲۷		۱۵	نورد فولاد قاینات
زیرساختی				تامین برق معادن مس منطقه دزوکی

۱۱. شهرستان نهبندان

شهرستان نهبندان با ۴۱۱۰۲ کیلومتر مربع وسعت، جنوبی‌ترین شهر استان خراسان جنوبی است. شهرستان نهبندان به اقتضای موقعیت طبیعی آن و مجاورت با کویر با همچنین کوهستان‌های مرتفع، در دشتی نسبتاً وسیع واقع شده است. هوای نهبندان گرم و خشک بوده و تحت تأثیر آب و هوای کویری اختلاف دمای زیادی بین زمستان و تابستان آن دیده می‌شود. جمعیت این شهرستان بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، ۵۱۴۴۹ نفر بوده است.

۱۱-۱. ساختار موجود

۱۱-۱-۱. ساختار فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان

سهم بخش صنعت، معدن و تجارت از اشتغال حدود ۵٫۲ درصد و سهم اصناف ۹۴٫۸ درصد است. جدول (۱-۶۴) و جدول (۱-۶۵).

جدول ۱-۶۴: ساختار بخش صنعت شهرستان نهبندان

کد آیسیک	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سهم از تعداد کل (درصد)	سهم از اشتغال کل (درصد)
۱۴	۳	۲۹	۱۵	۷۲/۱۲
۲۴	۱	۴	۵	۷۵/۱
۲۶	۱۶	۱۹۵	۸۰	۵۳/۸۵
جمع کل	۲۰	۲۲۸	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۱-۶۵: ساختار اصناف شهرستان نهبندان

نوع فعالیت	تعداد واحد	تعداد اشتغال	سهم از تعداد (درصد)	سهم از اشتغال (درصد)
تولیدی	۲۷۴	۶۸۵	۴۷/۱۶	۴۷/۱۶
خدمات فنی	۳۹۱	۹۷۸	۵۰/۲۳	۵۰/۲۳
توزیعی	۸۴۳	۲۱۰۸	۶۶/۵۰	۶۶/۵۰
خدماتی	۱۵۶	۳۹۰	۳۸/۹	۳۸/۹
جمع کل	۱۶۶۴	۴۱۶۰	۱۰۰	۱۰۰

۱۱-۲. عمده محصولات شهرستان نهبندان

عمده محصولات صنعتی: مواد و محصولات شیمیایی، محصولات کانی غیرفلزی،

عمده محصولات معدنی: کنسانتره کرومیت، کنسانتره مس اکسیدی، کنسانتره آهن، طلا، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، منیزیت دانه بندی شده، ریگ و سنگ شستشو و دانه بندی شده، سیلیس دانه بندی شده

محصولات کشاورزی: مهم ترین محصولات زراعی نهبندان گندم، جو، پنبه، چغندر قند، ذرت و سورگوم است و عمده محصولات باغی این شهرستان نیز نخیلات، پسته، انار، عناب و زیتون است.

۱۱-۳. زیرساخت های صنعتی و معدنی شهرستان نهبندان

جدول ۱-۶۶: زیرساخت های تولید و تجارت شهرستان

تعداد شهرک ها و نواحی صنعتی	۱
وسعت شهرک ها و نواحی صنعتی (هکتار)	۲۲۵
تعداد واحدهای بهره برداری شده در ناحیه صنعتی	۱۳ (پایان سال ۱۳۹۹)
پایانه صادراتی	۱

۱۱-۴. ساختار جمعیت شهرستان نهبندان

آخرین آمار رسمی منتشر شده از جمعیت، جمعیت فعال، تعداد بیکاران و نرخ بیکاری شهرستان نهبندان مربوط به سال ۱۳۹۵ است. همچنین آمار رسمی جمعیت، نرخ بیکاری استان تا سال ۱۳۹۹ به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است؛ بر این اساس آخرین وضعیت جمعیت و اشتغال شهرستان به شرح جدول (۱-۶۷) برآورد شده است.

جدول ۱-۶۷: جمعیت شهرستان نهبندان

ردیف	۱۳۹۵	۱۳۹۹	نرخ رشد (درصد)
جمعیت (نفر)	۵۱۴۴۹	۵۵۰۰۲	۷٪
تعداد افراد شاغل (نفر)	۱۱۶۵۰	۱۵۱۱۸	۳۰٪
جمعیت بیکار (نفر)	۲۲۲۰	۱۰۰۴	۵۵-٪
نرخ مشارکت (درصد)	۴۶٫۲	۴۲	۱۰-٪
نرخ بیکاری	۱۱٫۲	۶٫۲	۴۵-٪

کمیت نیروی کار موجود در هر منطقه، به اندازه جمعیت، نرخ مشارکت و جمعیت فعال بستگی دارد؛ همانطور که از جدول (۱-۶۷) مشهود است با وجود اینکه طی دوره ۵ ساله اخیر، جمعیت شهرستان نهبندان ۷ درصد رشد داشته، تعداد افراد شاغل ۳۰ درصد بیشتر شده است که نشان دهنده بهتر شدن شرایط اشتغال شهرستان است.

۱۱-۲. ساختار مطلوب توسعه بخش‌های صنعت، معدن و تجارت شهرستان

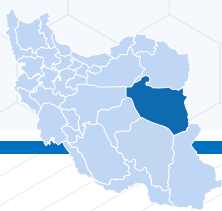
۱۱-۲-۱ نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان نهبندان

بر اساس سند مصوب آمایش استان خراسان جنوبی، نقشه مطلوب توسعه شهرستان نهبندان در جدول (۱-۶۸) قابل مشاهده است.

جدول ۱-۶۸: نقشه مطلوب توسعه صنعتی، معدنی و تجاری شهرستان نهبندان

شهرستان	صنعت	معدن	خدمات و بازرگانی
نهبندان	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی، تولید فلزات اساسی	کنسانتره کرومیت، کنسانتره مس اکسیدی، کنسانتره آهن، طلا، مصالح سنگی ساختمانی دانه بندی شده (شن، ماسه، ریگ، سنگ و بالاست)، منیزیت دانه بندی شده، ریگ و سنگ شستشو و دانه بندی شده، سیلیس دانه بندی شده	-

ماخذ: سند مصوب استانی آمایش سرزمین، ۱۳۹۹.

۱۱-۲-۲. اشتغال مطلوب بخش صنعت معدن و تجارت در افق ۱۴۰۴

بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۴ تعداد مشاغل مورد نیاز برای استان خراسان جنوبی ۱۶۰۷۴ نفر خواهد بود که ۱۰۷۶ نفر آن مربوط به شهرستان نهبندان است. از این میان تعداد اشتغال مورد نظر برای بخش صنعت، معدن و تجارت ۵۱۱ نفر تخمین زده شده است.

جدول ۶۹-۱: پیش‌بینی جمعیت و همدفگذاری اشتغال شهرستان نهبندان

پیش‌بینی شغل		۱۴۰۰				۱۳۹۵				
سهم‌بخش صنعت، معدن و تجارت	تعداد شغل مورد نیاز شهرستان طی سال (۱۴۰۴-۹۹)	تعداد افراد شاغل شهرستان (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت (نفر)	تعداد افراد شاغل	جمعیت بیکار	جمعیت فعال	جمعیت (نفر)	
۷,۶۳۴	۱۶,۰۷۴	۹۵/۲۲۸	۲۰/۱۵	۱۵/۲۴۴	۰۰/۸۳۴	۱۹۹۰۴۸	۲۷۱۴۵	۵۵۱۳۹۰	۷۶۸۸۹۸	خراسان جنوبی
۵۱۱	۱,۰۷۶	۳۲/۱۵	۰۲/۱	۳۴/۱۶	۸۱/۵۵	۱۱۶۵۰	۲۲۲۰	۳۵۲۹۲	۵۱۴۴۹	نهبندان

ماخذ: گزارش روشناسی محاسبه اهداف اشتغال بخش صنعت، معدن و تجارت، ۱۴۰۰

۱۱-۲-۳. طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان نهبندان

طبقه‌بندی طرح‌های توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت شهرستان نهبندان با مدنظر قرار دادن ملاحظات آمایش سرزمین به شرح جدول (۷۰-۱)، است. با توجه به اولویت‌های تعیین شده سایر طرح‌های ایجاد، و نیمه تمام ۱ تا ۵۹ درصد که اشتغالزایی بیشتر و سرمایه کمتری را نیاز دارند، می‌توانند در اولویت طرح‌های شهرستان نهبندان قرار گیرند.

جدول ۷۰-۱: طرح‌های اولویت‌دار توسعه صنعت، معدن و تجارت شهرستان نهبندان

نام واحد	اشتغال مجوز	پیشرفت	کد آیسیک ۲ رقمی	نوع پروژه
کانه آرای و فرآوری مواد معدنی نیک امیدواران پیراکان	۷۴	۳۵/۶۲	۱۳	نیمه تمام بالای ۶۰ درصد
سدید سرام نوین معدن کاو	۵۰	۱/۶۰	۲۴	
ماهور مس	۳۶	۶/۶۷	۲۷	
شرکت توسعه صنعت و معدن مهر خراسان جنوبی	۳۲	۶۹	۲۶	
توسعه صنعت و معدن مهر خراسان جنوبی	۳۲	۰۵/۶۹	۱۴	
گیتی‌گستر خاوران	۲۰	۵/۸۴	۲۶	
گیتی‌گستر خاوران	۱۷	۶/۷۲	۲۶	
معدنی مواد نسوز بیرجند	۱۴	۷۵/۶۱	۱۴	

نوع پروژه	کد آیسیک ۲ رقمی	پیشرفت	اشتغال مجوز	نام واحد
نیمه تمام بالای ۶۰ درصد	۲۶	۶۵	۱۴	شهرداری نهبندان
	۱۴	۳۹/۶۰	۱۰	شستشو و دانه بندی سنگ گرانیت
	۱۵	۷۲	۱۰	تعاونی تولیدی چشمه سار پاگدار
	۲۶	۲۵/۶۷	۸	تولیدی تیرچه بلوک و قطعات بتونی شهابی
نیمه تمام ۱ تا ۶۰	۲۷	۵/۳۷	۱۵۰	گروه بین المللی آباد راهان پارس
	۲۷	۲۲/۱۹	۴۳	تهیه و تولید مواد معدنی ایران
	۱۳	۱/۱۳	۳۵	کلوت مس کویر سبز نهبندان
	۲۶	۳	۲۵	احرار سپاهان
	۲۶	۷۵/۴۴	۲۰	همواره آذر
	۲۶	۲	۱۸	ایثارگران تعاون تجارت فرتاک پارسیان یزد
	۱۵	۲	۱۵	بسته بندی آب آشامیدنی
	۲۶	۱۲	۱۴	سنگهای تزئینی و گرانیتی نخل کویر نهبندان
	۲۶	۵۶	۱۲	تعاونی تولیدی سامان عمران کویر
	۱۵	۳۰	۱۰	جواد سربندی
	۲۶	۸۲-Jul	۸	تولید محصولات بتنی
	۲۶	۴۵/۱۳	۸	تولید قطعات بتونی شوسف
	۲۶	۱	۵	بتن آماده خیرخواه
	۲۶	۵	۵	اسماعیل گلی
	۲۴		۱۰۰	طرح تولید مواد اولیه دارویی (از محل کشفیات استان)
	۲۶		۳۵	شرکت یاقوت سبز پایدار
زیرساختی				شهرک صنعتی نهبندان. ایجاد زیرساخت های فاز ۲ شهرک
				منطقه معدنی شاهکوه. احداث پست تبدیل برق ۱۳۲ و خط انتقال برق جهت رسانی به طول ۹۰ کیلومتر
				طلای نهبندان (در راستای طرح احیا و فعال سازی معادن). تامین زیرساخت
				فعال نمودن و بازگشایی بازارچه های مرز

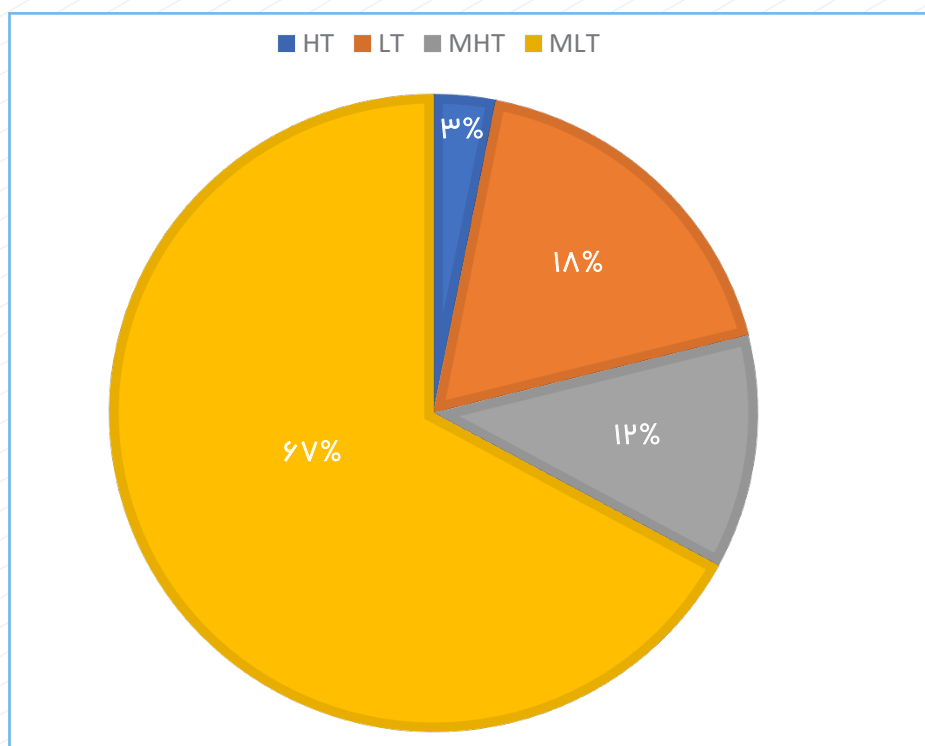
۱۲. ساختار تکنولوژی واحدهای فعال صنعتی در استان

جدول ۱-۷۱: ساختار بنگاه‌های موجود در استان خراسان جنوبی به لحاظ سطح فناوری- تعداد

نام استان	HT	LT	MHT	MLT	جمع کل
خراسان جنوبی	۱۳	۷۶	۵۰	۲۸۳	۴۲۲

ماخذ: دفتر اطلاعات و آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت

نمودار ۱-۱. ساختار بنگاه‌های موجود در استان خراسان جنوبی به لحاظ سطح فناوری- درصد

ماخذ: دفتر اطلاعات و آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت

جدول ۱-۷۲: بنگاه‌های موجود ب لحاظ مصرف انرژی

خراسان جنوبی	>۱	۱-۱۰۰۰۰۰۰	<۱۰۰۰۰۰۰	حداکثر مقدار مصرف
گاز طبیعی (مترمکعب)	۰	۴۲۰۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰۰۰۰
آب (مترمکعب)	۰	۳۱۰۴۰۰۰	-	۳۱۰۴۰۰۰
برق مصرفی (کیلووات)	۱۰	۵۰۷	۶	۵۲۳

ماخذ: دفتر اطلاعات و آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت

۱۳. جمع‌بندی

۱۳-۱. بررسی وضعیت موجود در استان

استان خراسان جنوبی در شرق ایران واقع شده و مرکز آن، شهر بیرجند است. استان خراسان جنوبی، تا سال ۱۳۸۳ به همراه خراسان شمالی و خراسان رضوی، استان خراسان را تشکیل می‌دادند و در آن سال با مصوبه مجلس شورای اسلامی و پس از تقسیم استان خراسان به سه استان، در سال ۱۳۸۳ ایجاد شد. مساحت این استان ۱۵۱,۱۹۳ کیلومتر مربع است که پس از استان کرمان و استان سیستان و بلوچستان سومین استان پهناور ایران است. مساحت این استان ۳,۹ درصد کل مساحت کشور و جمعیت آن معادل یک درصد جمعیت کشور است.

سهم این استان از ارزش افزوده کشوری در بخش صنعت حدود ۴ درصد و در بخش معدن ۲ درصد بوده است (مجموعاً ۶ درصد). از مهم‌ترین زیرساخت‌های کلیدی در حوزه تولید (صنعتی و معدنی) و تجارت استان خراسان جنوبی می‌توان به موارد زیر اشاره داشت:

- ۲۲ ناحیه و شهرک صنعتی؛
- ۲ گمرک، ۴ بازارچه مرزی، ۱ منطقه آزاد تجاری؛
- دسترسی به حمل‌ونقل ریلی؛
- ۴۳ سد و ۲ نیروگاه؛
- دسترسی به ۲ فرودگاه.

از منظر تعداد واحدهای صنعتی، ۷۵ درصد صنایع استان تنها در شش رشته فعالیت صنعتی به شرح زیر قرار دارند.

- سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) (۴۳,۸۱ درصد)
- محصولات ازلاستیک و پلاستیک (۲۵) (۸,۹۸ درصد)
- محصولات غذایی و آشامیدنیها (۱۵) (۸,۲۶ درصد)
- استخراج سایر معادن (۱۴) (۵,۷۵ درصد)
- ساخت مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) (۵,۲۱ درصد)
- محصولات فلزی فابریکی (۲۸) (۳,۰۵ درصد).

با توجه به محدودیت‌های پیشروی استان در خصوص تامین آب مورد نیاز، توسعه صنایع و معادن در این استان نیازمند توجه جدی و ویژه به این مسئله بسیار کلیدی می‌باشد.

۱۳-۲. مزیت‌های استان خراسان جنوبی با ملاحظات آمایش سرزمین

اهم مزیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری استان خراسان جنوبی براساس ملاحظات آمایش سرزمین در جدول (۱-۷۳) طبقه‌بندی شده است:

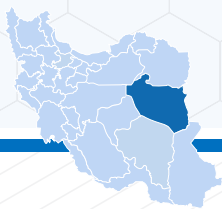

جدول (۱-۷۳): اهم مزیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری استان خراسان جنوبی

پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های بالقوه استان خراسان جنوبی به تفکیک شهرستان (نقشه مطلوب آمایش)			
شهرستان	صنعت	معدن	بازرگانی و خدمات
بشرویه	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات (۲۸) تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی (۲۵) تولید منسوجات (۱۷) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) بازیافت (۳۷)	استخراج سایر سنگ های معدنی (۱۴)	
بیرجند	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات (۲۸) تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی (۲۵) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) تولید منسوجات (۱۷) تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۲۹) تولید چوب و محصولات چوبی (۲۰) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) تولید کاغذ و محصولات کاغذی (۲۱) تولید پوشاک (۱۸) تولید فلزات اساسی (۲۷) صنایع تولید زغال کک- پالایشگاه های نفت و سوخت های هسته ای (۲۳) تولید ماشین آلات و دستگاه های برقی طبقه بندی نشده در جای دیگر (۳۱) تولید سایر تجهیزات حمل و نقل (۳۵) تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر (۳۴) تولید ابزار پزشکی و اپتیکی (۳۳) تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۲۹) تولید ماشین آلات اداری و حسابگر و محاسباتی (۳۰) تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۳۶)	استخراج سنگ های فلزی (۱۳) استخراج سایر سنگ های معدنی (۱۴)	کامپیوتر و فعالیت های وابسته (۷۲) سایر فعالیت های کسب و کار (۷۴)
خوسف	تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) صنایع تولید زغال کک- پالایشگاه های نفت و سوخت های هسته ای (۲۳) تولید فلزات اساسی (۲۷)	استخراج سنگ های فلزی (۱۳) استخراج سایر سنگ های معدنی (۱۴)	
درمیان	تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) ساخت انواع محصولات پلاستیکی (۲۵) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵)	استخراج سایر سنگ های معدنی (۱۴)	

پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های بالقوه استان خراسان جنوبی به تفکیک شهرستان (نقشه مطلوب آمایش)			
شهرستان	صنعت	معدن	بازرگانی و خدمات
زیرکوه	تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶)		
سرایان	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید چوب و محصولات چوبی (۲۰) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) ساخت انواع محصولات پلاستیکی (۲۵) تولید کاغذ و محصولات کاغذی (۲۱) تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۳۶)		سایر فعالیت‌های کسب و کار (۷۴)
نهبندان	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) ساخت فلزات اساسی (۲۷) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵)	استخراج سنگ‌های فلزی (۱۳) استخراج سایر سنگ‌های معدنی (۱۴)	
سربیشه	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) ساخت انواع محصولات پلاستیکی (۲۵) تولید چوب و محصولات چوبی (۲۰) صنایع تولید زغال‌کک - پالایشگاه‌های نفت و سوخت‌های هسته‌ای (۲۳) تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۲۹) تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم‌تریلر (۳۴) تولید ابزار پزشکی و اپتیکی (۳۳) تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۳۶)	استخراج سایر سنگ‌های معدنی (۱۴)	
طبس	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) ساخت انواع محصولات پلاستیکی (۲۵) تولید چوب و محصولات چوبی (۲۰) تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۳۶) تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم‌تریلر (۳۴) تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات (۲۸) تولید پوشاک (۱۸) صنایع تولید زغال‌کک - پالایشگاه‌های نفت و سوخت‌های هسته‌ای (۲۳) تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم‌تریلر (۳۴) تولید کاغذ و محصولات کاغذی (۲۱) تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۲۹) تولید ابزار پزشکی و اپتیکی (۳۳)	استخراج سنگ‌های فلزی (۱۳) استخراج سایر سنگ‌های معدنی (۱۴)	فعالیت‌های پشتیبان و کمکی حمل و نقل (۶۳) سایر فعالیت‌های کسب و کار (۷۴)

پتانسیل ها و ظرفیت های بالقوه استان خراسان جنوبی به تفکیک شهرستان (نقشه مطلوب آمایش)			
شهرستان	صنعت	معادن	بازرگانی و خدمات
فردوس	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) تولید مبلمان و مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۳۶) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۲۹) تولید چوب و محصولات چوبی (۲۰) تولید کاغذ و محصولات کاغذی (۲۱) تولید منسوجات (۱۷) تولید پوشاک (۱۸) صنایع تولید زغال کک - پالایشگاه های نفت و سوخت های هسته ای (۲۳) تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی (۲۵) ساخت فلزات اساسی (۲۷) تولید ماشین آلات اداری و حسابداری و محاسباتی (۳۰)	استخراج سایر سنگ های معدنی (۱۴)	سایر فعالیت های کسب و کار (۷۴)
قائنات	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی (۲۴) تولید محصولات فلزی فابریکی بجز ماشین آلات و تجهیزات (۲۸) تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶) صنایع مواد غذایی و آشامیدنی (۱۵) تولید منسوجات (۱۷) ساخت فلزات اساسی (۲۷) تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر (۳۴) ساخت انواع محصولات پلاستیکی (۲۵) تولید ابزار پزشکی و اپتیکی (۳۳) تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر (۲۹)	استخراج سنگ های فلزی (۱۳) استخراج سایر سنگ های معدنی (۱۴)	سایر فعالیت های کسب و کار (۷۴)

ماخذ: موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی، طرح اولویت بندی فعالیت های صنعتی، معدنی و تجاری استانی-شهرستانی منطبق بر ملاحظات آمایش سرزمین

۳-۱۳. سطح فن آوری صنایع استان خراسان جنوبی

بررسی وضعیت سطح فن آوری صنایع موجود استان خراسان جنوبی نیز نشان می دهد ۶۶٫۲۸ درصد صنایع (بیشترین) در سطح پایین و ۳٫۰۴ درصد صنایع (کمترین) در سطح فناوری بالا قرار دارند (جدول ۱-۷۴).

جدول ۱-۷۴: سطح تکنولوژی صنایع استان خراسان جنوبی

عنوان	تعداد	سهم
فناوری بالا	۱۳	۳٫۰۴
فناوری متوسط بالا	۷۶	۱۷٫۸۰
فناوری متوسط پایین	۵۰	۱۱٫۷۱

عنوان	تعداد	سهم
فناوری پایین	۲۸۳	۶۶٫۲۸
نامشخص	۲۰۵	۴۸٫۰۱
جمع کل	۴۲۷	۱۰۰

ماخذ: موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، طرح اولویت‌بندی فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری استانی-شهرستانی منطبق بر ملاحظات آمایش سرزمین

۴-۱۳. منطقه‌بندی و اعطای مشوق‌های سرمایه‌گذاری

با هدف ارائه هدفمند و اثربخش مشوق‌های سرمایه‌گذاری به مناطق محروم و کمتر توسعه یافته در کشور و با در نظر گرفتن شاخص‌های چندگانه نظیر اشتغال و تعداد بنگاه فعال بخش صمت در شهرستان؛ سهم از اشتغال صنعتی و سهم از تعداد بنگاه صنعتی شهرستان؛ تعداد بنگاه‌های راکد شهرستان؛ تعداد طرح‌های نیمه‌تمام صنعتی، معدنی و تجاری؛ تطبیق با تصویب‌نامه شناسایی مناطق محروم (۱۴۰۱)؛ هدف اشتغال بخش صمت شهرستان طی دوره ۴ ساله، طرح‌های نیمه‌تمام بیش از ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی شهرستان، اشتغال طرح نیمه‌تمام و شاخص نظرات خبرگان بومی و محلی، کشور به چهار منطقه توسعه نیافته (منطقه ۱: سطح پایین توسعه صنعتی، معدنی و تجاری، فاقد زیرساخت‌های لازم و عدم کفایت طرح‌های نیمه‌تمام برای ایجاد اشتغال مطلوب)، کم‌برخوردار (منطقه ۲: سطح پایین توسعه صنعتی، معدنی و تجاری، زیرساخت‌های ضعیف)، عادی/نرمال (منطقه ۳: مناسب به لحاظ اشتغال صنعتی) و برخوردار (منطقه ۴: اشتغال صنعتی بیش از ظرفیت منطقه) تقسیم شده است. اهم سیاست‌های مورد نیاز برای توسعه اشتغالزایی در مناطق مختلف به اختصار عبارتند از:

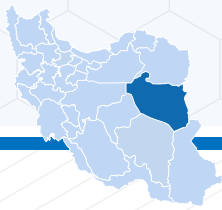
سیاست اشتغال در منطقه ۱: تعریف طرح‌های ایجاد و زیرساختی؛

سیاست اشتغال در منطقه ۲: تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، احیای واحدهای راکد و در صورت نیاز تعریف طرح توسعه‌ای و ایجاد؛

سیاست اشتغال در منطقه ۳: حفظ و بهبود وضعیت اشتغال موجود با افزایش ظرفیت واحدهای فعال و احیای واحدهای راکد؛

سیاست اشتغال در منطقه ۴: افزایش عمق بازار کار (ایجاد اشتغال پایدار) با توسعه خدمات پشتیبان تولید و تجارت.

با توجه به شکل‌گیری ستاد سرمایه‌گذاری در وزارت صنعت، معدن و تجارت، خروجی طرح‌های اولویت‌دار استان خراسان جنوبی براساس خروجی‌های «طرح موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در خصوص اولویت‌بندی فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری استانی-شهرستانی منطبق بر ملاحظات آمایش» و پس از صحه‌گذاری میدانی هیات ارزیابی به‌عنوان ورودی‌های این ستاد جهت اعطای مشوق به طرح‌های سرمایه‌گذاری استان در مناطق چهارگانه فوق در دستور کار قرار دارد.

۵-۱۳. طرح‌های اولویت‌دار استان

بررسی‌ها نشان می‌دهد که از مجموع بیش از ۸۲۹ طرح نیمه تمام در دست اجرا در استان خراسان جنوبی (۹ طرح- با سهم یک درصد و پیشرفت بالای ۸۰ درصد و ۶۶۵ طرح- با سهم ۸۰ درصد پیشرفت کمتر از ۲۰ درصد) رشته فعالیت‌های سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶)، استخراج سایر معادن (۱۴)، محصولات غذایی و آشامیدنیها (۱۵)، ساخت مواد و محصولات شیمیایی (۲۴)، محصولات ازلاستیک و پلاستیک (۲۵)، محصولات فلزی فابریکی (۲۸) و ساخت کاغذ و محصولات کاغذی (۲۱) در اولویت قرار دارد.

خاطر نشان می‌سازد که طرح‌های نیمه تمام استان با شاخص‌های مختلفی طبقه‌بندی شده است که چنانچه تمامی این طرح‌ها به بهره‌برداری برسد بالغ بر ۲۱ هزار شغل ایجاد خواهد شد:

- طرح‌های نیمه تمام بالای ۶۰ درصد پیشرفت شامل ۱۱۳ طرح (با سهم ۱۳٫۶ درصد) در کل استان؛
- ۷۱۶ طرح نیمه تمام اولویت‌دار بین صفر تا ۵۹ درصد پیشرفت منطبق بر ملاحظات آمایشی؛
- پیشنهاد طرح ایجاد منطبق بر ملاحظات آمایشی (ساخت فلزات اساسی (۲۷) و بازیافت (۳۷))؛
- بررسی وضعیت احیاء یا تعطیلی کامل ۱۴ طرح راکد صنعتی و معدنی؛
- توسعه ۲۰ طرح زیرساختی شامل تامین زیر ساخت‌های گاز ناحیه صنعتی درمیان، ایجاد معابر و جدول گذاری شهرک صنعتی طبس، تامین زیرساخت‌های آب، زیرسازی و احداث ساختمان آتش نشانی شهرک صنعتی طبس، تامین زیرساخت‌های آب، برق، گاز و آسفالت ناحیه صنعتی زیرکوه، ایجاد زیرساخت‌های فاز ۲ شهرک صنعتی نهبندان، احداث پست تبدیل برق ۱۳۲ و خط انتقال برق جهت برق رسانی به طول ۹۰ کیلومتر در منطقه معدنی شاهکوه، آسفالت جاده و برق رسانی منطقه معدنی سنگ تزئینی (منطقه درج)، احداث راه معادن خاک نسوز رباط خوان به سمت جاده شکر (۳۷ معدن)، برق رسانی مجتمع معادن سرب و روی بشرویه (طرح احیا و فعالسازی معادن)، تامین زیرساخت طلای خوسف (در راستای طرح احیا و فعال سازی معادن)، تامین زیرساخت طلای نهبندان (در راستای طرح احیا و فعالسازی معادن)، احداث راه معادن بنتونیت سرایان (در راستای طرح احیا و فعالسازی معادن)، تهیه و تامین برج، یراق آلات و مقره سیلیکون رابر و عملیات اجرایی کامل طبس، تامین ۷۵ کیلومتر سیم برق در طبس، تامین برق معادن مس منطقه دزوکی قائنات، توسعه زیرساخت‌های شهرک صنعتی آیسک، فعال شدن زیرساخت‌های بازارچه‌های مرزی بیرجند، تکمیل طرح برق رسانی شهرک صنعتی دیهوک، تکمیل طرح برق رسانی شهرک صنعتی شهید رحمانی و تکمیل طرح برق رسانی شهرک صنعتی بیرجند.

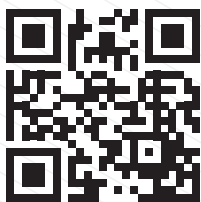

مؤسسه مطالعات پژوهش های بازرگانی

معاونت پژوهشی
پژوهشکده توسعه صنعتی و معدنی

نام گروه:
گروه پژوهش های صنعت

تاریخ انتشار:
دی ماه ۱۴۰۱

www.itsr.ir

